

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Iida Antila

Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelu- alan opinnäytetöiden aihe-, toteutusmuoto- ja menetelmä- analyysi

Opinnäytetyö

Kevät 2022

Tradenomi (AMK), kirjasto- ja tietopalveluala

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Tutkinto-ohjelma: Tradenomi (AMK), kirjasto- ja tietopalveluala

Tekijä: Iida Antila

Työn nimi: Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöiden aihe-, toteutusmuoto- ja menetelmänalyysi

Ohjaaja: Sari Mäkinen-Laitila

Vuosi: 2022

Sivumäärä: 47

Liitteiden lukumäärä: 2

Opinnäytetyössä tutkittiin Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöiden aiheita, toteutusmuotoa ja menetelmiä. Lisäksi opinnäytetöistä kartoitettiin valmistumisvuosi, sivumäärä, liitteiden määrä, kohdeorganisaatio, lähteiden määrä, niiden kielijakauma ja tyyppi sekä tieto siitä, onko opinnäytetyö toteutettu tilaustyönä ja yksilö- vai parityönä. Tutkimuksen avulla pyrittiin saamaan yleiskuva Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöistä. Opinnäytetyö tehtiin tilaustyönä Seinäjoen ammattikorkeakoululle.

Teoriaosassa käsitellään ammattikorkeakoululakia ja -asetusta, Seinäjoen ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohjeistuksia, kirjasto- ja tietopalvelualan tutkinto-ohjelmaa sekä kirjastoalan kehityssuuntiin liittyvää aineistoa. Tutkimusosassa käytettiin sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista otetta. Aineistona tutkimukselle toimivat kaikki Theseuksessa julkaistut Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetyöt vuosilta 2009–2021. Kartoitettavia opinnäytetöitä oli yhteensä 258. Aineisto analysoitiin suoria jakaumia ja laadullista sisällönanalyysiä hyödyntäen.

Tutkimustulokset osoittivat, että opinnäytetöitä oli tehty eniten yhteistyöhön ja lasten- ja nuortenkirjastotyöhön liittyen. Lisäksi yleisimpiä tutkimuskohteita opinnäytetöissä olivat kirjastonkäyttö, asiakastyytyväisyys ja kokoelmatyö. Opinnäytetöiden aiheissa näkyivät selvästi kirjastojen toiminnan perustana olevat lait, arvot, strategiat ja linjaukset. Yleisin toteutusmuoto opinnäytetyölle oli tutkimuksellinen. Suosituin tutkimusote oli kvantitatiivinen ja aineistonkeruumenetelmistä kysely. Vuosittainen opinnäytetöiden valmistusmäärä oli keskimäärin 19,8 ja opinnäytetöiden sivumäärä 60,2. Valtaosa opinnäytetöistä oli tehty yksilötyönä. Eniten opinnäytetöitä kohdistui yleisiin kirjastoihin. Lähdeyyteistä yleisin oli verkkolähde. Valtaosa käytetyistä lähteistä oli suomenkielisiä, ja lähdeviitteiden määrä opinnäytetyötä kohden oli keskimäärin 42.

¹ Asiasanat: opinnäytteet, kirjasto- ja tietopalvelut, ammattikorkeakoulut, kirjastoala

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Degree programme: Library and Information Services

Author: Iida Antila

Title of thesis: Subject, implementation form and methodology analysis of theses in the library and information services sector of Seinäjoki University of Applied Sciences

Supervisor: Sari Mäkinen-Laitila

Year: 2022

Number of pages: 47

Number of appendices: 2

The thesis examined the subjects, the form of implementation, and methods of the theses in the Library and Information Services Degree Programme at Seinäjoki University of Applied Sciences. In addition, the theses were surveyed by the year of graduation, number of pages, number of attachments, target organization, number of sources, language distribution, and type, as well as if the thesis had been implemented as a commission, and as a monograph or in co-authorship. The study was used to obtain an overview of the theses completed in the Library and Information Services Degree Programme at Seinäjoki University of Applied Sciences. The thesis was commissioned by Seinäjoki University of Applied Sciences.

The theory section covers the Act and Decree on the Universities of Applied Sciences, the instructions for the theses at Seinäjoki University of Applied Sciences, the Degree Programme in Library and Information Services, and material related to developments in the library sector. The research section used both a quantitative and a qualitative approach. The data consisted of all the graduate theses of the Library and Information Services Degree Programme published in Theseus from 2009–2021. A total of 258 theses were included in the study. The data was analysed using direct distributions and qualitative content analysis.

The results showed that the largest number of theses had been written about co-operation and children's and youth's library work. In addition, the most common research subjects were library use, customer satisfaction, and collection work. The most common form of implementation for a thesis was exploratory. The most popular research approach was quantitative, and the most popular data collection method was a survey. The annual number of published theses averaged 19.8, and the average page count was 60.2. Most of the theses were monographs. Most of the theses related to public libraries. Online sources were the most common of the source types. Most of the sources used were in Finnish, and the number of bibliographic references per thesis averaged 42.

¹ Keywords: theses, Library and Information Services, Universities of Applied Sciences, library sector

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ	4
Kuvio- ja taulukkoluetelo	6
1 JOHDANTO	7
2 OPINNÄTETYÖT AMMATTIKORKEAKOULUSSA.....	9
2.1 Opinnäytetyöt Seinäjoen ammattikorkeakoulussa.....	9
2.2 Opinnäytetöiden toteutusmuodot Seinäjoen ammattikorkeakoulussa	10
2.3 Opinnäytetöiden arviointikriteerit Seinäjoen ammattikorkeakoulussa.....	11
3 OPINNÄYTETÖISSÄ KÄYTETTÄVÄT MENETELMÄT	12
3.1 Tutkimusotteet.....	12
3.2 Aineistonkeruumenetelmät.....	12
4 KIRJASTO- JA TIETOPALVELUALAN TUTKINTO-OHJELMA	14
5 OPINNÄYTETÖIDEN AIHEISIIN VAIKUTTAVIA KIRJASTOALAN KEHITYSSUUNTIA	16
5.1 Kirjastolaki.....	17
5.2 Opetus- ja kulttuuriministeriö, Yleisten kirjastojen neuvosto ja Kuntaliitto	18
5.3 IFLA.....	20
5.4 Tieteelliset- ja erikoiskirjastot.....	20
6 TUTKIMUSMENETELMÄT JA TOTEUTUS.....	22
6.1 Tutkimusongelma ja -kysymykset.....	22
6.2 Tutkimusmenetelmät	22
6.3 Tutkimusaineisto	23
6.4 Tutkimuksen toteutus	24
7 TUTKIMUSTULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	26
7.1 Opinnäytetöiden vuosittainen valmistumismäärä	26
7.2 Sivumäärä ja liitteiden määrä	27
7.3 Yksilö- tai paritöiden määrä	27
7.4 Kohdeorganisaatiot	28

7.5	Tilaustöiden määrä.....	29
7.6	Aiheet.....	30
7.7	Toteutusmuodot	35
7.8	Tutkimusotteet.....	36
7.9	Aineiston- ja tiedonkeruumenetelmät	37
7.10	Lähteet	38
8	POHDINTA.....	41
	LÄHTEET	44
	LIITTEET	47

Kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvio 1. Opinnäytetöiden valmistumismäärä vuosina 2009–2021	26
Kuvio 2. Yksilö- tai parityönä tehtyjen opinnäytetöiden määrä	27
Kuvio 3. Tilaustyönä tehdyt opinnäytetyöt.....	29
Kuvio 4. Opinnäytetöissä käytetyt lähdeyyppit.....	39
Taulukko 1. Opinnäytetöiden sivujen ja liitteiden määrä	27
Taulukko 2. Kohdeorganisaatioiden määrä.....	29
Taulukko 3. Opinnäytetöiden aiheet luokkiin jaoteltuna	30
Taulukko 4. Toteutusmuotojen määrä.....	35
Taulukko 5. Tuotokset tai produktiot ja toteutusmuotojen yhdistelmät.....	36
Taulukko 6. Tutkimusotteiden määrä	37
Taulukko 7. Aineiston- ja tiedonkeruumenetelmien määrä	38
Taulukko 8. Lähteiden määrä lähdeluetteloissa	39
Taulukko 9. Lähdeaineiston kielijakauma	39

1 JOHDANTO

Tämän tutkimuksellisen opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa ja analysoida Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöiden aiheita, toteutusmuotoa ja opinnäytetöissä käytettyjä aineiston- ja tiedonkeruumenetelmiä. Samalla tutkimuksessa kartoitetaan opinnäytetöistä valmistumisvuosi, sivumäärä ja liitteiden määrä, kohdeorganisaatio, tutkimusote, tilaustyönä ja yksilö- tai parityönä tehtyjen opinnäytetöiden määrä sekä opinnäytetöissä käytettyjen lähteiden määrä, kielijakauma ja lähdeyyppit.

Theseus on vuonna 2009 avattu julkaisuarkisto, josta löytyy ammattikorkeakoulujen opinnäytetöitä, julkaisusarjoja ja rinnakaistallennuksia tutkimusartikkeleille (Arene, 2019). Tässä opinnäytetyössä käydään läpi kaikki Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan Theseuksessa vuodesta 2009 vuoden 2021 loppuun mennessä julkaistut opinnäytetyöt. Tutkimuksessa eivät ole mukana kaikki kyseisellä aikavälillä valmistuneet opinnäytetyöt, koska joitain ei ole julkaistu Theseuksessa. Vuonna 2022 on valmistunut muutamia opinnäytetöitä, mutta ne rajataan tarkastelusta pois, koska tutkittavaksi ei saada kaikkia vuoden 2022 opinnäytteitä.

Opinnäytetyön teoriaosassa käsitellään ammattikorkeakoululakia ja -asetusta, Seinäjoen ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohjeistuksia, tutkimusmenetelmiä, kirjasto- ja tietopalvelualan tutkinto-ohjelmaa ja sen opinnäytetyöprosessia sekä kirjastoalan kehityssuuntiin liittyvää aineistoa. Työn tutkimusosassa pyritään muodostamaan kokonaiskuva Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöistä erityisesti niiden aiheiden osalta. Tutkimuksessa selvitetään, mistä aiheista opinnäytetöitä on tehty, mitkä opinnäytetöiden aihealueet ovat kiinnostaneet opiskelijoita, ja mitkä taas jääneet vähemmälle huomiolle. Analyysin perusteella pyritään selvittämään, näkyvätkö opinnäytetöissä kirjastoalan kehityssuunnat. Lisäksi tutkimusosassa tarkastellaan muita opinnäytetöistä löytyviä toteuttamiseen ja tekemiseen liittyviä valintoja sekä muuta niistä kartoitettavissa olevaa tietoa.

Työstä rajataan pois opinnäytetöissä käytettävät analyysimenetelmät. Analyysimenetelmät ovat tutkimusongelman selvittämiseksi käytettäviä tieteellisiä menetelmiä, joilla tutkittava aineisto eritellään pienempiin ja hallittaviin osiin (Heikkilä, 2014, s. 276). Rajaus tehdään, koska analyysimenetelmien poimiminen opinnäytetöistä saattaa olla haasteellista ja koska kartoitettavia kohteita on runsaasti. Lähteitä opinnäytetyössä käsitellään suppeammin, koska

Seinäjoen ammattikorkeakoulussa on tehty kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöiden lähdeanalyysi vuonna 2019. Miika Rannikko (2019) on opinnäytetyössään tarkastellut ja vertaillut Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöiden lähteitä vuosien 2012 ja 2018 osalta. Tutkimuksessa on ollut mukana 40 opinnäytetyötä, joiden lähteet on analysoitu kattavasti.

Muissa korkeakoululuissa ja tutkinto-ohjelmissa on tehty joitakin aihe- ja menetelmäkartoituksia. Opinnäytetöiden aiheita, menetelmiä ja tuloksia on tutkinut esimerkiksi Pauliina Kortekangas Metropolia Ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan kehittämisen ja johtamisen ylemmän AMK-tutkinnon opinnäytetyössään. Kortekankaan (2013) tutkimus on katsaus vuonna 2011 valmistuneisiin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueen korkeakoulujen opinnäytetöiden aihealueisiin, menetelmiin ja tuloksiin. Noin puolet tutkimuksessa mukana olleista opinnäytetöistä koski potilastyötä. Tutkimusmenetelmistä yleisin oli ollut kvalitatiivinen, aineistonkeruumenetelmänä oli käytetty yleisimmin kyselyä ja analyysimenetelmistä yleisin oli ollut sisällönanalyysi. Opinnäytetöiden tulokset olivat tuoneet esiin erityisesti kehittämistarpeita.

Opinnäytetöiden kartoitukselle on tarve, koska vastaavanlaista tutkimusta ei ole aikaisemmin Seinäjoen ammattikorkeakoulussa kirjasto- ja tietopalvelualalta tehty. Tutkimukseen on otettu toimeksiantajan pyynnöstä mukaan monenlaisia osia ja saatavat tulokset voivat hyödyttää sekä opettajia että alan opiskelijoita ja kiinnostaa myös muuta Seinäjoen ammattikorkeakoulun henkilökuntaa sekä kirjastoammattilaisia. Lisäksi opinnäytetyö saattaa tarjota ideoita tuleville opinnäytetyön tekijöille.

2 OPINNÄTETYÖT AMMATTIKORKEAKOULUSSA

Ammattikorkeakoulujen toimintaa säätelee ammattikorkeakoululaki. Lain mukaan ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta, joka valmista opiskelijan ammatillisiin asiantuntijatehtäviin ja tukee ammatillista kasvua (Ammattikorkeakoululaki 932/2014, 1 luku, 4 §). Lisäksi ammattikorkeakoulun tehtävänä on harjoittaa työelämää ja aluekehitystä edistävää sekä alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa.

Valtioneuvoston asetuksen mukaisesti ammattikorkeakoulututkinto on ammattikorkeakoulun perustutkinto, johon kuuluu perus- ja ammattiopintoja, vapaasti valittavia opintoja, ammattitaitoa edistävää harjoittelua sekä opinnäytetyö (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014, 2 §).

2.1 Opinnäytetyöt Seinäjoen ammattikorkeakoulussa

Opinnäytetyössä sovelletaan opintojen aikana hankittuja tietoja, taitoja ja osaamista käytännön työelämän vaatimuksiin (Seinäjoen ammattikorkeakoulu, 2021). Opinnäytetyö rakentaa opiskelijan kehittävää ja innovatiivista, mutta myös analyttistä, kriittistä ja tutkivaa suhtautumista oman alan kysymyksiin. Ammattikorkeakoulussa tehtävät opinnäytetyöt pyrkivät yleensä soveltavaan, omaa ammattialuetta hyödyttävään kehittämis- ja tutkimustyöhön. Opinnäytetyöt heijastavat ammattikorkeakoulun työelämäyhteyksien tilaa sekä kehittämis- ja tutkimustoiminnan laatua. Seinäjoen ammattikorkeakoulussa pyritään tiiviiseen vuorovaikutukseen työelämän kanssa, joten tavoitteena on, että mahdollisimman suuri osa opinnäytetöistä tehdään yhteistyössä tai jonkin yrityksen tai organisaation tilauksena.

Tilaustyönä tehtävästä opinnäytetyöstä tehdään opiskelijan ja tilaajan välille sopimus. Työelämä voi maksaa joko opiskelijalle tai ammattikorkeakoululle opinnäytetyöstä, koska tilaajan tarkoituksena on hyödyntää opinnäytteestä saatuja tuloksia omassa toiminnassaan ja sen kehittämisessä. Tilaustyönä tehdyistä eli hankkeistetuista opinnäytetöistä löytyy tilastotietoa Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen ylläpitämästä tilastopalvelu Vipusesta (Vipunen: opetushallinnon tilastopalvelu, i.a.). Vipusesta ei kuitenkaan löydy tutkinto-ohjelma-kohtaista tietoa hankkeistettujen opinnäytetöiden määrästä, joten siksi on tärkeää tehdä kartoitusta yhden tutkinto-ohjelman opinnäytetöistä.

Ammattikorkeakoulututkintoon kuuluvan opinnäytetyön laajuus on 15 opintopistettä (Seinäjoen ammattikorkeakoulu, 2019). Valinnan opinnäytetyön aiheeksi tekee opiskelija. Aihe voi valikoitua opiskelijan oman kiinnostuksen perusteella tai sen voi saada toimeksiantona tai opiskelijan työpaikan kautta. Aiheen valinnassa pyritään yleensä siihen, että aihe on ajankohdainen ja ammattialan kehittämisen kannalta merkittävä. Opinnäytetyöstä laaditaan aina kirjallinen raportti, joka tehdään Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjallisten töiden ohjeiden mukaisesti. Opinnäytetyöprosessin aikana opiskelijalla on oikeus saada ohjausta työlleen. Opiskelija saa ohjauksesta tukea muun muassa opinnäytetyön sisältöön, kieliasuun ja tiedonhankintaan liittyen ja sitä voi antaa yksi tai useampi opettaja tai työelämän edustaja.

2.2 Opinnäytetöiden toteutusmuodot Seinäjoen ammattikorkeakoulussa

Opinnäytetyö on mahdollista toteuttaa monella eri tavalla. Seinäjoen ammattikorkeakoulussa opinnäytetyön voi tehdä kehittämishankkeena, produktiona tai tuotoksena, tutkimuksellisena opinnäytetyönä, päiväkirjamuodossa tai eri toteutustapojen yhdistelmänä (Seinäjoen ammattikorkeakoulu, 2021). Toteutusmuodot ovat keskenään samanarvoisia.

Kehittämishankkeen avulla voidaan pyrkiä esimerkiksi parantamaan tai suunnittelemaan uusia työmenetelmiä tai käytäntöjä yrityksen tai työyhteisön sisällä (Seinäjoen ammattikorkeakoulu, 2021). Yhteistyö yrityksen tai yhteisön kanssa on yleensä pitkäaikaista, ja opinnäytetyöhön päätyy raportoitavaksi kehittämishankkeesta tarkoituksenmukaiset vaiheet, toimet ja tulokset. Lopputuloksena voi syntyä esimerkiksi laatujohtamisjärjestelmä dokumentaatioineen tai yhteistyösuunnitelma.

Produktio tai tuotos tarkoittaa uuden työvälineen tai tuotteen suunnittelua ja kehittämistä (Seinäjoen ammattikorkeakoulu, 2021). Tuloksena prosessista syntyy esimerkiksi koulutuspäivä, opaslehtinen tai näyttely. Raportointi toteutetaan sekä kirjallisessa muodossa että itse tuotoksena.

Tutkimuksellinen opinnäytetyö voi olla itsenäinen selvitys tai liittyä kehittämishankkeeseen, produktioon tai tuotokseen (Seinäjoen ammattikorkeakoulu, 2021). Tutkimuksellinen opinnäytetyö voidaan tehdä käytännön näkökulman sisältävänä teoreettisena tutkielmana, kuten arviointitutkimuksena. Yleensä työn pohjana on oma, hankittu aineisto, jota analysoidaan kvalitatiivisesti eli laadullisesti ja/tai kvantitatiivisesti eli määrällisesti.

Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön lähtökohtana on pitkäkestoinen ja läheinen työelämäkontakti (Seinäjoen ammattikorkeakoulu, 2021). Useimmiten se toteutetaan havainnoimalla tiettyä aihetta työpaikalla opinnäytetyön tavoitteeseen nähden riittävän pitkän ajan. Päiväkirjatyypinen opinnäytetyö sisältää havainnoinnin avulla saadut vastaukset ennalta asetettuihin kysymyksiin.

2.3 Opinnäytetöiden arviointikriteerit Seinäjoen ammattikorkeakoulussa

Opinnäytetöillä on yhdeksän arviointiperustetta ja ne arvioidaan arviointitaulukon mukaisesti asteikolla hylätty (0), tyydyttävä (1–2), hyvä (3–4) tai kiitettävä (5) (Seinäjoen ammattikorkeakoulu, 2021). Aiheen valinnassa on kriteeristön mukaan kiinnitettävä huomiota aiheen ajankohtaisuuteen ja siihen, että siitä saadaan merkittävästi uutta tietoa oman ammattialan kehittämiseen. Tutkimusongelmat tai opinnäytetyön tavoitteet määritellään ja rajataan opinnäytetyössä tarkasti ja selkeästi. Tiedonhallinnasta arviointiperusteissa sanotaan, että kiitettävä arvosana vaatii keskeisten käsitteiden perusteellista ja johdonmukaista käsittelyä sekä lähteiden laajaa ja kriittistä käyttöä. Lähteiden valinnassa opiskelijan tulee kiinnittää huomiota niiden tieteellisyyteen, kansainvälisyyteen ja tuoreuteen. Lähteiden niukka ja kritiikitön käyttö on yhteydessä heikompaan arviointiin. Tutkimusmenetelmät valitaan opinnäytetyössä huolellisesti ja niitä käytetään perustellusti. Opinnäytetyöraportti laaditaan ohjeistuksen mukaan tieteellisen kirjoittamisen periaatteet huomioiden. Raportin laatimisessa kiinnitetään huomiota muun muassa rakenteen selkeyteen ja johdonmukaisuuteen. Lisäksi kriteeristössä on arviointiperusteita prosessin etenemiseen, tulosten esittämiseen, opinnäytetyön johtopäätöksiin ja pohdintaan sekä työn esittelyyn liittyen.

3 OPINNÄYTETÖISSÄ KÄYTETTÄVÄT MENETELMÄT

Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset ratkaistaan valitulla tutkimusotteella. Tutkimusote tarkoittaa tutkimuksen menetelmällisten ratkaisujen kokonaisuutta. Opinnäytetyössä käytettäviä menetelmiä ovat aineistonkeruumenetelmät ja analyysimenetelmät. Tässä opinnäytetyössä keskitytään opinnäytetöiden tutkimusotteeseen ja aineistonkeruumenetelmiin.

3.1 Tutkimusotteet

Opinnäytetyön tutkimusongelma ja sen luonne määräävät käytettävän lähestymistavan eli tutkimusotteen (Kananen, 2015, s. 63). Tutkimusote voi olla kvantitatiivinen eli määrällinen tai kvalitatiivinen eli laadullinen. Lisäksi voidaan toteuttaa yhdistelmä tutkimuksia. Laadullisen ja määrällisen tutkimuksen välimaastoon sijoittuvia tutkimusstrategioita ovat esimerkiksi case-tutkimus, kehittämistutkimus, konstruktivistinen tutkimus ja triangulaatio.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa pyritään tekemään yleistyksiä, joten se vaatii riittävän suuren ja edustavan otoksen eli tutkimuksen kohteena olevan joukon (Heikkilä, 2014, s. 15). Kvantitatiivinen tutkimus edellyttää ilmiön tuntemista, jotta sen avulla voidaan selvittää esimerkiksi ilmiöiden välisiä riippuvuuksia, muutoksia tai yleisyyttä numeroiden avulla. Sitä hyödyntämällä saadaan yleensä olemassa olevasta tilanteesta kartoitus, mutta ei kyetä selvittämään riittävästi asioiden taustalla olevia syitä. Kvalitatiivinen tutkimus puolestaan pyrkii ymmärtämään ja selittämään tutkimuskohdetta. Siinä tutkitaan yleensä pienempää joukkoa, mutta pyritään tekemään siitä mahdollisimman tarkka analyysi.

3.2 Aineistonkeruumenetelmät

Tutkimusongelman ratkaisemiseksi tarvitaan aineistoa, jota kerätään erilaisilla menetelmillä. Samassa tutkimuksessa saatetaan käyttää useampaakin aineistonkeruumenetelmää. Kananen (2015, s. 81–82) mukaan yleisin kvantitatiivisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmästä on kysely, mutta myös valmiita tilastoja on mahdollista hyödyntää. Kyselyn avulla voidaan selvittää ihmisten mielipiteitä ja käyttäytymistä. Tiedonkeruu suoritetaan tyypillisesti paperi- tai verkkokyselyn tai haastattelun avulla. Kvantitatiivinen aineisto tuottaa lukuja, joita käsitellään tilastollisilla menetelmillä.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineistona voidaan käyttää erilaisia valmiita dokumentteja, kuten esimerkiksi tekstejä, tilastoja ja verkkosivuja (Kananen, 2015, s. 81). Tutkimus voi perustua täysin olemassa oleviin aineistoihin. Aineisto voidaan myös kerätä ihmisiltä haastattelun tai havainnoinnin avulla. Haastattelua käytetään yleisimmin silloin, kun tutkittavaa ilmiötä ei tunneta kovin tarkasti. Haastateltaviksi valitaan ihmisiä, jotka liittyvät tutkittavaan asiaan ja joilla on siitä sanottavaa omien kokemusten tai tiedon perusteella. Havainnoinnissa tutkija havainnoi ihmisten toimintaa tutkimusongelman määrittämällä tavalla.

4 KIRJASTO- JA TIETOPALVELUALAN TUTKINTO-OHJELMA

Kirjasto- ja tietopalvelualan opinnot kuuluvat liiketalouden alaan ja valmistuvien tutkintonimike on tradenomi (AMK). Tutkinnon laajuus on 210 opintopistettä ja opiskeluaika noin 3,5 vuotta. Suomessa kirjasto- ja tietopalvelualan ammattikorkeakoulututkinnon voi suorittaa Seinäjoen ja Turun ammattikorkeakouluissa.

Tutkinto antaa perustiedot ja -taidot kirjasto- ja tietopalveluyksiköiden hoitamista, kehittämistä ja esimiestyötä varten (Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SeAMK), i.a.). Opinnoissa korostuvat kirjastotyössä tarvittavat erityistaidot, kuten kirjastoaineistojen tuntemus, tiedontalennus ja -haku, asiakaspalvelutaidot, opetus- ja ohjaustaidot sekä palvelu- ja tapahtumatuotantoon liittyvät taidot. Tavoitteena on myös, että valmistunut osaa hyödyntää työssään kestävän kehityksen mahdollisuuksia moniulotteisesti.

Kirjasto- ja tietopalvelualan tutkinnon suorittanut saa kirjastolain mukaisen kelpoisuuden yleisessä kirjastossa työskentelyyn (Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SeAMK), i.a.). Työllistäjinä toimivat lisäksi tieteelliset kirjastot, erikoiskirjastot, yritysten tietopalvelut, kirjakaupat ja kustannusala. Suuntautumiseen voi vaikuttaa opintojen sisäisillä valinnoilla. Kirjastotyössä tehtävänimikkeitä ovat esimerkiksi kirjastovirkailija, kirjastonhoitaja, osastonhoitaja ja informaatikko. Kirjasto- ja tietopalveluorganisaatiot voivat puolestaan tarjota esimerkiksi projektikoordinaattorin tehtäviä.

Tutkintoon sisältyvillä opintojaksoilla on otettu huomioon kirjastoalan kehittyminen ja kehittäminen. Kirjastoalan kehittämiseen liittyvä osaaminen muotoutuu koko opintojen ajan. Monet pakollisiin ammattiopintoihin kuuluvat opintojaksot, kuten kirjastoalan markkinointiviestintä, palvelumuotoilu, hakeutuvat kirjastopalvelut, tiedonhankintatutkimus ja kirjastopedagogiikkaan liittyvät opintojaksot sisältävät kirjastoalan kehittymisen ja kehittämisen näkökulman. Kirjastoaineistojen kehittämiseen liittyen tutkintoon kuuluu kokoelmien kehittämisen kurssi. Erityisesti alan kehittämisosaamista edistää kirjastopalvelujen kehittämisen opintojakso, joka käsittelee palvelujen suunnittelun, kehittämisen ja arvioinnin menetelmiä, strategisen suunnittelun periaatteita sekä tulevaisuuden ennakoinnin menetelmiä.

Opiskelijoita kannustetaan pitkin opintoja miettimään mahdollista aihetta opinnäytetyölleen. Tutkimus- ja kehittämistyön perusteiden opintojakso ja erityisesti sen jälkeen suoritettava tutkimusmenetelmien opintojakso alkavat valmistaa opiskelijaa opinnäytetyön varsinaiseen

tekemiseen. Opintojaksoilla opiskellaan tutkimukseen liittyvät peruskäsitteet, lähestymistavat ja menetelmät sekä opitaan soveltamaan niitä omassa opinnäytetyöprosessissa.

Keskimäärin vuoden kestävä opinnäytetyöprosessi alkaa harjoittelun jälkeen kolmannen opiskeluvuoden tammikuussa. Opinnäytetyön voi toteuttaa kirjasto- ja tietopalvelualan tutkinto-ohjelmassa yksilö- tai parityönä. Aiheen löydyttyä työlle nimetään ohjaaja, joka sovitussa tapaamisissa ohjaa opinnäytetyön tekemistä. Tavallisesti ohjausta antaa yksi opettaja, mutta joskus opinnäytetyön ohjaajiksi ryhtyy useampi opettaja. Ohjaajana voi lisäksi toimia työelämän edustaja. Kaerla ja Mäkinen-Laitila (2021) ovat kirjoittaneet Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan hankkeistetun opinnäytetyön ohjausprosessista, jossa mukana olivat olleet opinnäytetyön tekijän ja ohjaavan opettajan lisäksi opinnäytetyön tilaaja. Kyseisen tyyppinen ohjausyhteistyö oli auttanut opinnäytetyön tekijää työn muodon ja sisällön yhteensovittamisessa. Se oli selkeyttänyt ohjattavalle ammattikorkeakoulun odotuksia työltä ja sen avulla sisältö oli saatu vastaamaan entistä tarkemmin sitä, mitä tilaaja oli opinnäytetyöltä toivonut.

Opiskelijat aloittavat opinnäytetyöprosessin alussa opinnäytetyöklinikan, jonka tarkoituksena on tukea opinnäytteen työstämisen eri vaiheita ja auttaa työn edistämässä. Opinnäytetyökliinikka sisältää luentoja, oman tutkimussuunnitelman laatimisen ja esittelyn, väliseminaarin ja valmiin työn esittämisen opinnäytetyöseminaarissa sekä vertaisarviointia ja toisen opiskelijan opponoinnit.

Opinnäytetyö luovutetaan ohjaajille luettavaksi hyvissä ajoin ennen esittelyä. Seminaarikäsittelyn jälkeen opinnäytetyöhön saa vielä tehdä korjauksia seminaarissa esiin tulleen palautteen perusteella. Työ jätetään arvioitavaksi ohjaajille ja sille tehdään tarkistus plagioinnesto-ohjelmalla. Opinnäytetyön alalta tulee myös kirjoittaa kypsyysnäyte, jonka tarkoituksena on osoittaa alaan perehtyneisyyttä sekä suomen tai ruotsin kielitaitoa (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakoululuista 1129/2014, 8 §). Kypsyysnäyte suoritetaan työn valmistuttua kirjallisesti esseevastauksena. Aihe kypsyysnäytteeseen saadaan ohjaavalta opettajalta. Kypsyyskoe joko hyväksytään tai hylätään. Valmis opinnäytetyö tarkastetaan ja arvioidaan ohjaavien opettajien toimesta Seinäjoen ammattikorkeakoulun arviointikriteeristön mukaisesti. Kieliasun tarkistuksen jälkeen valmis työ tallennetaan Theseukseen.

5 OPINNÄYTETÖIDEN AIHEISIIN VAIKUTTAVIA KIRJASTOALAN KEHITYSSUUNTIA

Salmelan (2022) mukaan kirjastojen toiminnan perustana ovat voimassaoleva lainsäädäntö ja poliittiset ohjelmat, kehysorganisaation strategiset linjaukset eri tasoilla, kirjastoalan kansainväliset ja kansalliset strategiat sekä kirjastosektoreiden linjaukset ja alueelliset linjaukset. Lisäksi kunkin kirjaston toimintaa ohjaavat sen oma kirjastostrategia ja painopisteet.

Yleisiä kirjastoja ohjaa laki yleisistä kirjastoista ja sen asetus, ammattikorkeakoulukirjastoja ammattikorkeakoululaki ja asetus ja yliopistokirjastoja yliopistolaki, jossa säädetään myös Kansalliskirjaston asemasta ja tehtävistä (Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM), i.a.-a). Valtion ylläpitämille kirjastoille, joita ovat Näkövammaisten kirjasto Celia ja Varastokirjasto, on omat lakinsa. Erikoiskirjastojen toimintaa ohjaa kehysorganisaatiota koskeva lainsäädäntö tai muu ohjeistus. Lisäksi taustalla on muuta toimintaan liittyvää lainsäädäntöä.

Yleisten kirjastojen neuvosto (YKN) koordinoi kaikkien yleisten kirjastojen yhteistyötä ja pyrkii edistämään niiden yhteisiä päämääriä (Kirjastot.fi, i.a.-e). YKN julkaisee yleisiä kirjastoja koskevia suunta-asiakirjoja, jotka kokoavat kirjastoja koskevia yleisiä linjauksia ja helpottavat kirjastoja omien strategioidensa laatimisessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) säätelee kirjastoasioita valmistelemalla kansallisia kirjastopoliittisia linjauksia, hallinnonalan talousarvioesitykset ja kirjastoja koskevan lainsäädännön eduskunnan päätettäväksi (Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM), i.a.-b). Lisäksi OKM myöntää avustuksia kirjastojen kehittämiseen ja osallistuu kehittämistyöhön. OKM tuottaa kirjastoille tärkeitä julkaisuja, jotka vaikuttavat kirjastojen toimintaan.

Kuntaliitto on kuntien ja kaupunkien etujärjestö, joka toimii kunnallisten palvelujen asiantuntija- ja kehittämistehtävissä (Suomen kuntaliitto, i.a.). Kuntaliitto on yleisten kirjastojen kannalta tärkeä toimija, jonka ohjelmat ja julkaisut antavat välineitä kirjastojen uudistamiselle.

The International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) puolestaan edustaa kansainvälisenä toimijana kirjasto- ja tietopalveluita ja niiden käyttäjiä (IFLA, i.a.). Se on voittoa tavoittelematon valtiosta riippumaton kirjastoalan kattojärjestö, joka rakentaa kirjastojen erilaisia valmiuksia ja asettaa kirjastoalalle ammatillisia tavoitteita. IFLAn toimintaan kuuluu ohjeiden, suuntaviivojen, standardien ja julkaisujen tuottaminen (IFLA, 2013).

Edellä mainitut määrittävät ja edistävät kirjastoalaa, ja niiden luoman kirjastotoiminnan perustan voidaan odottaa näkyvän myös tässä työssä tutkittavissa opinnäytetöiden aiheissa. Lain, strategioiden ja linjausten taustalla on kirjastoalan kehittäminen ja toiminnan oikeanlainen suuntaaminen. Niiden avulla voidaan muun muassa luoda entistä toimivampaa kirjastokenttää, suunnitella ja tehostaa toimintaa, vastata yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin, tarjota parempia palveluja eri asiakasryhmille, varmistaa kirjastopalveluiden laatua, varautua tulevaisuuteen, ratkaista ongelmia, parantaa vaikuttavuutta ja nähdä kirjastojen ydintehtävä kirkkaammin.

5.1 Kirjastolaki

Kirjastolaki koskee yleisiä kirjastoja, jotka ovat kunnan kaikille väestöryhmille järjestämiä kirjastopalveluja (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016). Edeltävä kirjastolaki oli voimassa vuodesta 1998 ja sen kumosi 1.1.2017 voimaan tullut uudistettu laki. Uusi kirjastolaki on sisällöltään kattavampi ja tarkempi.

Vanhassa kirjastolaissa säädettiin kuntien järjestämistä yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalveluista sekä palvelujen valtakunnallisesta ja alueellisesta edistämisestä (Kirjastolaki 904/1998). Lain tavoitteena oli edistää kansalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen, tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, elinikäiseen oppimiseen ja kansainvälisyyteen. Laki tuki myös verkkopalvelujen vuorovaikutteisuuden kehittymistä ja niiden sivistyksellisiä sisältöjä.

Uuden lain soveltamispiiriin kuuluvat yleiset kirjastot ja niiden toiminta, kirjastojen paikallinen, alueellinen ja valtakunnallinen edistäminen, kirjastojen yhteistyö ja valtionrahoitus (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016). Kirjastolaki pyrkii edistämään kansalaisten yhtäläistä pääsyä sivistyksen ja kulttuurin pariin, tiedon saatavuutta ja käyttämistä, lukemista ja monipuolista lukutaitoa sekä elinikäisen oppimisen ja osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia. Lisäksi laissa edistetään aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden toteutumista. Perustana kirjastolain tavoitteille ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Vanhassa kirjastolaissa kirjastojen toiminnan monimuotoisuus ja tehtävä eivät käyneet ilmi riittävän hyvin. Uudessa laissa yleisen kirjaston tehtävät on määritelty tarkasti. Tehtävinä on tarjota pääsy aineistojen, tiedon ja kulttuurisisältöjen pariin, ylläpitää uudistuvaa ja

monipuolista kokoelmaa, tehdä lukemiseen ja kirjallisuuteen liittyvää edistämistyötä, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedonhankintaan ja käyttöön sekä lukutaitoon, tarjota tilat oppimista, harrastamista, työskentelyä ja kansalaistoimintaa varten sekä edistää niin yhteiskunnallista kuin kulttuuristakin vuoropuhelua (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016). Yleisen kirjastojen tehtävien määrittelyn lisäksi uuteen kirjastolakiin on lisätty tehtävät valtion viranomaisille ja kunnille, määritelmät yleiselle kirjastolle, valtakunnalliselle kehittämistehtävälle ja alueelliselle kehittämistehtävälle, kirjastonkäyttäjän velvollisuudet sekä lainauskielto ja kirjaston käyttökielto. Lisäksi lain soveltamisalaa, tavoitetta, keskuskirjastoa, maksuttomuutta, henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia, käytösääntöjä ja arviointia koskevia säännöksiä on uudistettu.

Uuden kirjastolain myötä maakuntakirjastot on lakkautettu ja niiden tilalle ovat tulleet yhdeksän yleisten kirjastojen alueellista kehittämistehtävää hoitavaa kirjastoa (AKE) ja valtakunnallista kehittämistehtävää hoitava Helsingin kaupunginkirjastossa oleva yksikkö (VAKE). AKE-kirjastot tekevät monipuolista kehittämistyötä omalta alueeltaan nouseviin tarpeisiin (Kirjastot.fi, i.a.-a). VAKE tekee koko maata koskevia kehittämishankkeita (Kirjastot.fi, i.a.-d). Seinäjoen kaupunginkirjastolla on lasten ja nuorten lukemista edistävien kirjastopalvelujen valtakunnallinen erityistehtävä Erte. Erityistehtävää hoitavalle kirjastolle kuuluu tärkeitä tehtäviä, joiden avulla halutaan edistää lasten ja nuorten lukemista, luoda lasten- ja nuortenkirjastotyötä varten valtakunnallinen toimijaverkosto, kehittää kirjaston, varhaiskasvatuksen ja koulun yhteistoimintaa sekä kehittää kirjastoammattilaisten osaamista (Kirjastot.fi, i.a.-c).

5.2 Opetus- ja kulttuuriministeriö, Yleisten kirjastojen neuvosto ja Kuntaliitto

Opetus- ja kulttuuriministeriön Yleisten kirjastojen laatusuositukset tarjoaa apuvälineitä kirjastopalvelujen laadun kehittämiseksi (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2011). Palvelujen laadun jatkuva parantaminen nähdään yhtenä kirjastojen toiminnan turvaajana tulevaisuudessa. Dokumentista löytyy esimerkiksi laatukuvauksia, arviointitasoja ja -menetelmiä ja suosituksia, jotka koskevat kirjastopalveluja, niiden käyttöä, henkilöstöä ja osaamista, kirjastojen kokoelmia ja kirjastotiloja. Myös Opetus- ja kulttuuriministeriön Kulttuuripolitiikan strategiassa on kirjastoon liittyviä linjauksia.

YKN tuo esiin strategiassaan vuosille 2011–2016 toimintaympäristön muutosten vaikutuksia kunnallisiin kirjastoihin (Yleisten kirjastojen neuvosto, i.a.-a). Asiakirjasta käy ilmi se, että internet on mullistanut kirjastotyötä, väestössä on tapahtunut muutoksia esimerkiksi

ikäntyneiden määrän lisääntymisen kautta, koulutustasossa tapahtuneet muutokset ja maahanmuutto näkyvät kirjastojen käyttäjäkentässä, kilpailu on tiukentunut ja nuoriso ei pidä kirjastopalveluja välttämättöminä luku-, kuuntelu- ja tiedonhankintatottumusten muuttuessa. Strategiassa on huomioitu yleisten kirjastojen perustehtävät, muuttuvat käyttäjätarpeet ja kirjastojen yhteiset arvot. Strategiassa nostetaan esiin päämääriä, joiden toteuttamisella voidaan edistää kirjastojen inspiroivia, yllättäviä ja voimaa antavia ulottuvuuksia. Kirjastoista halutaan kohtaamispaikkoja ja toimintaa halutaan kehittää yhdessä kirjastonkäyttäjien kanssa. Uudistusta kaipaavat kokoelmatyö ja kirjastojärjestelmät, ja yksinä kriittisistä menestystekijöistä nähdään myös kirjastojen tapahtumat, markkinointiosaaminen ja toimivat verkkopalvelut.

Yleisten kirjastojen suunta 2016–2020 nostaa esiin erityisesti kirjastopalvelujen perustaan kuuluvat arvot, joita ovat yhdenvertaisuus, vastuullisuus, yhteisöllisyys, rohkeus ja sananvapaus (Yleisten kirjastojen neuvosto, i.a.-b). Arvot näkyvät vahvasti kirjastojen toiminnassa ja sen suuntaamisessa. Suunta-asiakirja aukaisee arvoihin liittyviä painotuksia, tavoitteita ja toimenpiteitä. Tuoreimmassa Yleisten kirjastojen suunta 2021–2025: Onneksi meillä on kirjasto! -asiakirjassa esitetään ratkaisuja erilaisiin ympäristössä esiintyviin ilmiöihin, jotka vaikuttavat kirjastoihin (Yleisten kirjastojen neuvosto, i.a.-c). Esimerkiksi kirjastoammatilliseen muutokseen varaudutaan eri muodoissa. Palvelujen digitalisoituminen, kirjastotyön verkostoituminen, pedagogisen osaamisen tarve ja kirjastotyön sisältöjen muuttuminen ovat esimerkkejä asioista, joihin reagoidaan. Muita YKKn linjaamia linjauksia ovat pyrkimys turvata lukutaito ja sivistys, eriarvoistumisen ehkäiseminen ja globaalien kriisien tunnistaminen ja niihin vastaaminen.

Kuntaliiton sivistyspoliittisen ohjelman Sivistyksen suunta 2030 yhtenä tavoitteena on turvata kirjastopalvelujen saatavuus ja saavutettavuus (Suomen kuntaliitto, 2019). Tavoitteena on myös tukea toimia, jotka lisäävät kirjastojen, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja sivistystyön välistä yhteistyötä sekä kirjastojen valmiuksia digitaalisten palvelujen tarjoajana ja neuvojana. Kirjastoja halutaan hyödyntää väestön elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien varmistamisessa ja monipuolisen lukutaidon edistämiseksi.

5.3 IFLA

IFLAN trendiraportit kuvaavat kirjastojen kansainväliseen toimintaympäristöön vaikuttavia muutoksia. IFLAn julkaisemassa ensimmäisessä trendiraportissa nostetaan esiin informaatioympäristöömme vaikuttavia trendejä (IFLA, 2013). Raportissa mainitut trendit liittyvät verkon oppiresurssien käyttöön, tietosuojan merkitykseen, uusien teknologioiden aiheuttavaan myllerrykseen, hyperverkottuneisiin yhteiskuntiin ja vaikutukseen, joka uusilla teknologioilla on yksilöiden tiedonsaantiin. Nämä tarkoittavat informaatiolukutaidon ja elinikäisen oppimisen merkityksen kasvua, yksityisyydensuojan mahdollista vaarantumista sekä uusien teknologioiden ja verkottuneisuuden tuomia mahdollisuuksia.

Vuoden 2021 raportin 20 trendiä heijastavat erilaisia kehityssuuntia ja niiden vaikutuksia kirjastoille laajemmin. IFLAn trendiraportista esiin nousevat virtuaalipalvelujen tarjoaminen, ympäristötietoisuuden merkitys, monimuotoisuuden edistäminen, epätasa-arvon kasvu ja elinikäinen oppiminen (IFLA, 2021). Verkon kautta tarjottavat palvelut auttavat kirjastoja vastaamaan asiakkaiden moninaisiin tarpeisiin paremmin, mutta vaatii käyttäjiltä myös osaamista ja laitteistoja. Kirjastot nähdään myös ympäristötietoisuuden edistäjinä, ja lisäksi kirjastoissa tulee valmistautua ilmastonmuutoksen aiheuttamiin uhkiin. Toiminnassa huomioidaan oikeudenmukaisuus, monimuotoisuus ja osallisuus ja niiden edistäminen kokoelmien, palvelujen ja käytäntöjen kautta. Epätasa-arvon kasvua ehkäistään varmistamalla perustason palvelut kaikkiin kirjastoihin. Lisäksi oppimista tukevalle toiminnalle nähdään suuri tarve.

5.4 Tieteelliset- ja erikoiskirjastot

Tieteellisten kirjastojen toiminnan ja palvelujen taustalla vaikuttavat lait, kansallisen tason linjaukset ja päätökset, kehysorganisaation strategiset valinnat, opetussuunnitelma, toimintaympäristön muutokset ja yleiset trendit. Erikoiskirjastojen kenttä on moninainen, mutta niidenkin taustalla vaikuttaa usein kehysorganisaatio.

Ala-Kyynyn (2020a, s. 5) mukaan avoin tiede ja teknologioiden kehitys ovat yliopisto-, ammattikorkeakoulu- ja erikoiskirjastojen maailmassa olleet läpileikkaavat teemat viime vuosikymmenellä. Kyseisille toimijoille tehdyn kyselyn perusteella voidaan hahmottaa erilaisia muutosvoimia ja trendejä, jotka ovat vaikuttaneet toimintaan ja joilla on vaikutus kirjastotoimintaan myös tulevaisuudessa. Kirjastojen toimintaympäristössä kehysorganisaatioiden vaikutus nousee, teknologiat muokkaavat palveluja ja avoimen tieteen murros laajentaa

kirjastojen tehtäväkenttiä (mts. 6–10). Lisäksi yhteiskunnassa tapahtuvat kehityskulut tuovat uusia tehtäviä. Kirjastoissa nähdään myös yhteistyön ja erilaisten verkostojen lisääntyminen. Ala-Kyyny (2020b, s. 23) tuo esiin, että näitä muutoksia halutaan tukea muun muassa muutosjohtamisen sekä palvelujen ja henkilöstön osaamisen kehittämisen kautta.

Yliopisto-, ammattikorkeakoulu- ja erikoiskirjastojen toimintaa edistäviä tahoja ovat esimerkiksi FUN Suomen yliopistokirjastojen neuvosto, AMKIT-konsortio ja Erikoiskirjastojen neuvosto (ErikN). FUN Suomen yliopistokirjastojen neuvoston toimintaan kuuluu yliopistokirjastojen tukeminen uusien toimintatapojen kokeilussa, vaikuttavuuden osoittamisessa ja näkyvyyden edistämistyössä (FUN Suomen yliopistokirjastojen verkosto, i.a.). AMKIT-konsortio pyrkii vaikuttamaan alan toimintaan ja koordinoi ammattikorkeakoulukirjastojen yhteistyötä ja hankkeita (AMKIT-konsortio, 2022). Erikoiskirjastoilla on oma neuvostonsa (ErikN), joka muun muassa edistää erikoiskirjastojen yhteisten päämäärien toteuttamista (Kirjastot.fi, i.a.-b). Siimes (2014) esittelee Erikoiskirjastojen neuvoston strategian 2015–2020, jossa on tunnistettu erikoiskirjastojen toimintaympäristössä tapahtuneita merkittäviä muutoksia, joita ovat tiukentuva talous, avoin julkaiseminen, kehysorganisaation tuomat vaatimukset kirjastojen toiminnalle ja asiakkaiden sähköisten palvelujen käytön muutokset. Ne mukailevat yleisesti tieteilisten kirjastojen kentässä havaittuja kehityskulkuja. Näihin muutoksiin pyritään vastaamaan eri tahoilla.

6 TUTKIMUSMENETELMÄT JA TOTEUTUS

Tämän tutkimuksen avulla pyritään luomaan yleiskuva Seinäjoen ammattikorkeakoulussa tehdyistä kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöistä. Kartoituksen kohteina ovat opinnäytetöiden aiheet, toteutusmuoto ja menetelmät. Lisäksi tutkimuksessa selvitetään opinnäytetöistä valmistumisvuosi, sivumäärä ja liitteiden määrä, kohdeorganisaatio, tilaustyönä ja yksilö- tai parityönä tehtyjen opinnäytetöiden määrä sekä opinnäytetöissä käytettyjen lähteiden määrä, kielijakauma ja lähdeyyt.

6.1 Tutkimusongelma ja -kysymykset

Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöiden ohjaajilla on tunnetta tehtyjen opinnäytetöiden kokonaisuudesta, mutta yhteenveto siitä, mitä opinnäytetöiden aiheita opiskelijat ovat suosineet, mitkä aiheet ovat olleet vähemmän suosittuja ja mitä muita valintoja opiskelijat ovat opinnäytetöidensä teossa tehneet, puuttuu. Vastaavanlaista kartoitusta ei ole aiemmin tehty, joten aiheesta on hyvä saada tutkimukseen perustuvaa tietoa. Tuloksista voi olla hyötyä ainakin tutkinto-ohjelman opetuksessa, opinnäytetöiden ohjauksessa, opiskelijoille opinnäytetyöprosessissa ja lisäksi koko ammattikorkeakoululle tai laajemminkin.

Tutkimuksella haetaan vastauksia muun muassa seuraaviin kysymyksiin:

Millaisia opinnäytetöitä on tehty?

- Mistä aiheista opinnäytetöitä on tehty?
- Mitä toteutusmuotoja ja menetelmiä opinnäytetöissä on käytetty?
- Kuinka paljon tilaustöitä on tehty?
- Minkälaista vaihtelua opinnäytetöiden välillä on tiettyjen toteuttamiseen liittyvien tekijöiden osalta?
- Millä tavoin kirjasto- ja tietopalvelualan kehityssuunnat näkyvät opinnäytetöiden aiheissa?

6.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimus toteutetaan sekä kvantitatiivisella että kvalitatiivisella tutkimusotteella. Tutkittava aineisto koostuu valmiista dokumenteista. Aineisto on rajattu koskemaan kaikkia Seinäjoen

ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan Theseuksessa julkaistuja opinnäytetöitä vuosilta 2009–2021, joten otos on edustava. Kohdistamalla tutkimus laajaan joukkoon voidaan saada tarkempi kuva tutkittavasta kohteesta ja tulokset ovat luotettavampia (Heikkilä, 2014, s. 31). Tutkimuksen kannalta on merkittävää hyödyntää kattavaa aineistoa, jotta saataisiin mahdollisimman hyvä yleiskuva tutkinto-ohjelmaan tehdyistä opinnäytetöistä.

Tutkimusaineistoa kuvataan määrällisesti numeerisen tiedon pohjalta. Tutkimusaineistosta kerätyt yksiköt käsitellään tilasto-ohjelmalla, jonka avulla niistä saadaan erilaisia jakaumia. Analysoinnissa hyödynnetään myös laadullista sisällönanalyysiä. Kvalitatiivisessa sisällönanalyysissä aineistoa luokitellaan keskeisimpien teemojen mukaan, jonka jälkeen voidaan todeta esiintymistiheyksiä (Syrjäläinen, 1994, s. 90, Metsämuuroisen, 2011, s. 128 mukaan). Luokat on tehty valmiiksi ja sijoitus eri luokkiin tehdään suoraan aineiston kartoitusvaiheessa. Kunkin opinnäytetyön aihekokonaisuus ja näkökulma hahmottuvat parhaiten opinnäytetöitä lukiessa, joten suoraan tehtävän luokittelun uskotaan olevan luotettavampaa ja helpompaa sen sijaan, että aiheet kerättäisiin ensin ja luokittelu tehtäisiin vasta sen jälkeen.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkijan rooli painottuu. Tutkijan on kyettävä saattamaan moninainen aineisto analysoitavaan muotoon (Kananen, 2015, s. 129). Koska laadulliseen tutkimukseen sisältyy tulkintaa, se pyritään tässä tutkimuksessa minimoimaan tekemällä tarkkoja määrittelyjä, käymällä keskusteluja ohjaajan kanssa ja käymällä tutkittavaa aineistoa huolellisesti läpi. Joku muu voisi päätyä toisenlaisiin ratkaisuihin, joten valitun tutkimusmenetelmän puutteet on tiedostettu.

6.3 Tutkimusaineisto

Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualalla on tehty opinnäytetöitä vuosien 2009–2021 aikana 258. Tämän opinnäytetyön aineistoksi kartoitetaan tutkittavaa tarvittavilta osin opinnäytetöiden otsikosta, tiivistelmästä, sisällysluettelosta, johdannosta, teoriaosasta, tutkimusosasta, johtopäätöksistä, pohdinnasta ja lähteistä. Kartoituksen kohteena ovat opinnäytetöiden valmistumisvuosi, sivumäärä ja liitteiden määrä, kohdeorganisaatio, aihe, toteutusmuoto, käytetyt menetelmät ja lähteet sekä tieto siitä, onko opinnäytetyöt tehty tilaustyönä ja yksilö- vai parityönä.

Yksi opinnäytetyö voi kuulua aiheensa puolesta moneen eri luokkaan, joten siitä syystä kartoitettujen opinnäytetöiden aiheiden määrä on reilusti suurempi kuin opinnäytetöiden

kokonaismäärä. Luokkien määrää ei voida kasvattaa hallitsemattoman suureksi, joten osa aiheista sijoitetaan muut-luokkaan. Aiheluokat on pääosin pidetty yleisellä tasolla, mutta joukosta on kuitenkin nostettu omaksi luokakseen esimerkiksi lukudiplomi.

Tutkimuksessa kohdeorganisaatiolla tarkoitetaan organisaatiota jolle tai jonka hyväksi opinäytetyö on tehty tai että mitä organisaatiota opinäytetyössä kehitetään. Tilaustöiksi lasketaan tavanomaisten tilaustöiden lisäksi opinäytetyöt, joiden tekijä on ollut opinäytetyön kirjoitushetkellä töissä kohdeorganisaatiossa ja opinäytetyön avulla kehittänyt omaa työtään tai kohdeorganisaatiotaan. Lähteiden kartoituksessa ei oteta huomioon niiden laatua tai tuoreutta. Lähdeluetteloista lasketaan lähteiden määrä ja kielijakauma ja ne jaotellaan neljään eri ryhmään, koska tarkempaa jaottelua ei tässä tutkimuksessa ole mahdollista tehdä.

Lähteet jaotellaan seuraaviin lähdetyyppeihin:

- painetut lähteet (kirjat, artikkelit, sarjajulkaisut, raportit, vanhemmat opinäytetyöt ja väitöskirjat)
- verkkolähteet (e-kirjat, verkkoartikkelit, verkkolehtiartikkelit, verkkojulkaisut, opinäytetyöt, väitöskirjat, pro gradut, verkkosivut, sosiaalinen media, kuvat, kartat, verkkoesitykset, ääni- ja videotallenteet, tutkimusaineistot, verkkosanakirjat ja tilastot)
- julkaisemattomat lähteet (haastattelut, henkilökohtaiset tiedonannot, luennot, organisaation sisäiset asiakirjat ja muut, opetustapahtumat, esitteet, monisteet, muistiot, uutiskirjeet, pöytäkirjat, sopimukset, raportit, kuvat ja julkaisemattomat lopputyöt)
- lait, asetukset ja hallituksen esitykset.

6.4 Tutkimuksen toteutus

Opinäytetöiden kartoitus aloitettiin rajaamalla Theseuksesta Seinäjoen ammattikorkeakoulun kokoelmasta kirjasto- ja informaatiopalvelun opinäytetyöt. Töitä alettiin käymään läpi järjestyksessä tuoreimmasta vuonna 2021 julkaistusta opinäytetyöstä vanhimpaan vuoden 2009 opinäytetyöhön. Jokaisesta opinäytetyöstä luettiin otsikko, tiivistelmä, sisällysluettelo, johdanto, lähdeluettelo ja käytiin muilta osin silmäillen läpi. Kaikista opinäytetöistä ei löytynyt kartoitettavia tietoja vaivattomasti, joten tarvittaessa opinäytetöistä luettiin tarkemmin myös muita osia. Joissain tapauksissa tietoja ei siltikään löytynyt. Lähtökohtana aineiston

keräämisessä oli se tieto, joka opinnäytetöistä kohtuullisella vaivalla löytyi tutkimuksen laajuus ja käytettävissä olevan aika huomioon ottaen.

Tietojen tallennuksessa hyödynnettiin Webropol-verkkotyökalua. Webropoliin luotiin kysely, jonka vastauksina toimivat läpikäytävistä opinnäytetöistä saatavat tiedot. Kyselyn runko luotiin tilaajan toiveiden mukaisesti ja työn edetessä siihen tehtiin tarvittavia muutoksia. Tiedot syötettiin Webropoliin opinnäytetyö kerrallaan, täyttäen jokaiseen kysymykseen vastaus. Kyselylomakkeessa kysyttiin opinnäytetyön valmistumisvuosi, sivumäärä ja liitteiden määrä, aihe tai aiheet, kohdeorganisaatio, tutkimusote, aineiston- ja tiedonkeruumenetelmät, lähteiden määrä, niiden kielijakauma ja tyyppi sekä tieto siitä, onko opinnäytetyö tehty tilaustyönä ja yksilö- vai parityönä. Kyselyn tuloksia tarkasteltiin Excel-ohjelmassa, jossa aineiston luokitteluihin tehtiin vielä pieniä muutoksia.

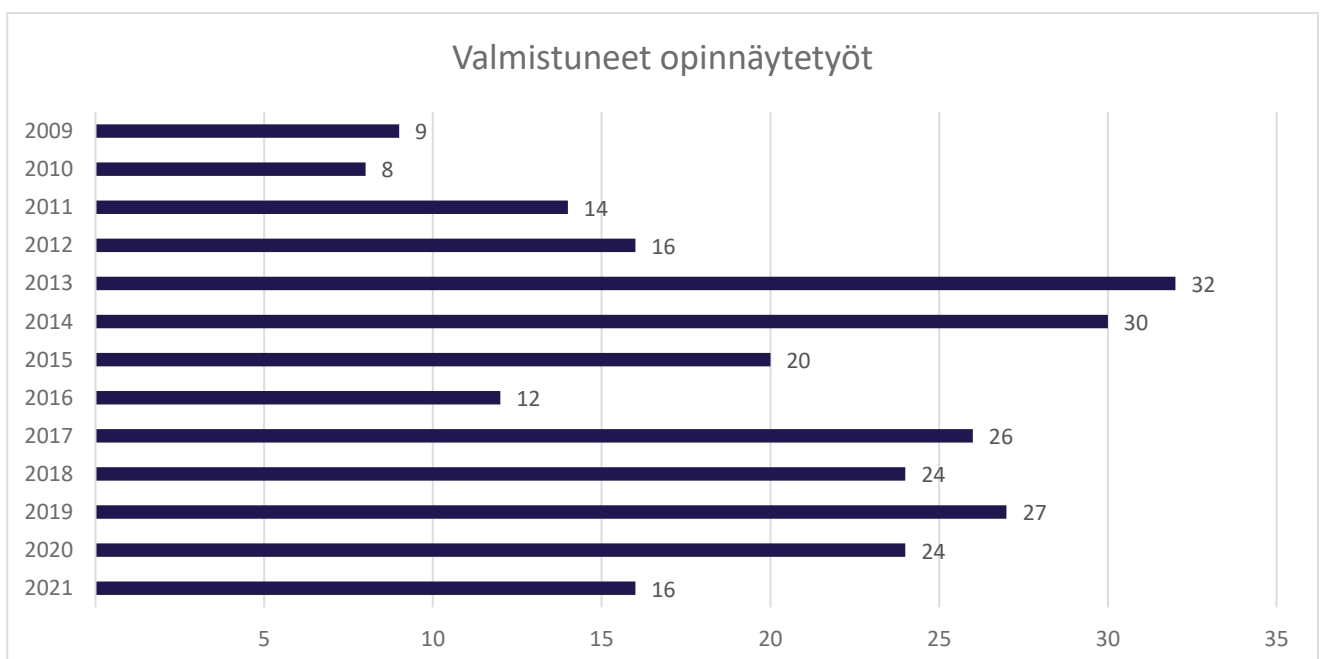
Kartoituksessa lähdettiin siitä, mitä opinnäytetöihin oli kirjoitettu ja omia tulkintoja tehtiin vain, kun se oli välttämätöntä. Opinnäytetöiden sivumäärää, yksilö- tai parityöiden määrää sekä lähteiden kokonaismäärää ja kielijakaumaa voidaan pitää yksiselitteisenä, mutta muiden tarkasteltavien kohdalla tuli ajoittain tehdä selvitystyötä ja tulkintoja. Aiheet olivat moninaisia, joten joidenkin opinnäytetöiden kohdalla piti tehdä kompromisseja. Opinnäytetöistä pyrittiin kirjaamaan ylös se olennaisin tutkijan oman harkinnan mukaan. Luokkiin sijoittelu tehtiin aiheiden pääasiallisten juonteiden mukaan. Osa opinnäytetöistä sijoitettiin aiheensa puolesta moneenkin eri luokkaan. Aiheluokkia ei ollut mahdollista muuttaa kovin paljoa aineiston kartoituksen alettua, koska mikäli luokkia halusi myöhemmin lisätä tai aiheiden merkitsemistapaa muuttaa, täytyi palata tekemään muutoksia jo läpikäytyihinkin töihin. Niin aiheiden kuin muidenkin osaluokkien kartoituksessa pyrittiin johdonmukaisuuteen ja tarkkuuteen.

7 TUTKIMUSTULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöiden Theseuksessa julkaistu kokonaismäärä vuosilta 2009–2021 on 258. Tutkinto-ohjelma on suomenkielinen, joten opinnäytetyö kirjoitetaan suomen kielellä. Yksi tarkasteluvälin opinnäytetyö oli kuitenkin poikkeusluvalla kirjoitettu englanniksi.

7.1 Opinnäytetöiden vuosittainen valmistumismäärä

Opinnäytetöiden vuosittaisessa valmistumismäärässä oli vaihtelua (Kuvio 1). Vähiten opinnäytetöitä valmistui vuonna 2010, jolloin opinnäytetöitä oli julkaistu kahdeksan. Muutamaa vuotta myöhemmin, vuonna 2013, opinnäytetöitä valmistui 32. Määriin on tuonut vaihtelua kirjasto- ja tietopalvelualan monimuotototeutus, jota järjestettiin joidenkin vuosien ajan päivä- toteutuksen rinnalla. Monimuotototeutuksia alkoi parin vuoden välein, ja suurempi valmistuneiden opinnäytetöiden määrä näkyy aina muutamaa vuotta sen jälkeen siitä, kun toteutusmuodon opinnot on aloitettu. Tutkinto-ohjelman viimeinen monimuotoryhmä aloitti opiskelun tammikuussa 2017. Monimuotototeutusta kirjasto- ja tietopalvelualan tutkinnosta ei enää tarjota Seinäjoen ammattikorkeakoulussa. Vuosittainen aloittavien opiskelijoiden ryhmäkoko tutkinto-ohjelmassa on kuitenkin kasvanut. 2010-luvun alussa se oli noin 20, ja nyt ryhmäkoko vaihtelee 30 ja 40 välillä (S. Mäkinen-Laitila, henkilökohtainen tiedonanto, 27.5.2022). Keskimäärin opinnäytetöitä valmistui tarkasteluvälin aikana vuosittain 19,8.

Kuvio 1. Opinnäytetöiden valmistumismäärä vuosina 2009–2021

7.2 Sivumäärä ja liitteiden määrä

Pienin opinnäytetyön sivumäärä oli 23 ja suurin 198 (Taulukko 1). Liitteet ilmoitetaan opinnäytetöissä kappalemäärinä, ja niiden määrä vaihteli välillä 0–36. Sivujen ja liitteiden määrä katsottiin opinnäytetyön tiivistelmästä, ja tutkimuksen loppuvaiheessa huomattiin, että ainakin muutama opiskelijoista oli sisällyttänyt opinnäytetyön sivumäärään myös liitteiden sivumäärän. Voidaan kuitenkin olettaa, että sivumäärät on pääasiallisesti ilmoitettu ilman liitteitä. Keskimääräinen opinnäytetyön sivumäärä oli 60,2 ja liitteiden määrä 2,6. Pisin, 198-sivuinen, opinnäytetyö oli kyselytutkimus erään kirjaston asiakastytyväisyydestä ja kirjastonkäytöstä.

Taulukko 1. Opinnäytetöiden sivujen ja liitteiden määrä

	Pienin	Suurin	Keskiarvo
Opinnäytetöiden sivumäärä	23	198	60,2
Liitteiden määrä	0	36	2,6

7.3 Yksilö- tai paritöiden määrä

Valtaosa opinnäytetöistä oli tehty yksilötyönä (Kuvio 2). Yksilötyönä tehtyjen opinnäytetöiden määrä oli 246, joka oli 95,3 % kaikista opinnäytetöistä. Parityönä opinnäytetöitä oli tehty 12 eli 4,7 %.

Kuvio 2. Yksilö- tai parityönä tehtyjen opinnäytetöiden määrä

7.4 Kohdeorganisaatiot

Kohdeorganisaatioiden määrää tarkastellessa on huomioitava, että tutkimuksen tuloksena saatu kohdeorganisaatioiden lukumäärä ei ole yksittäisten kirjastojen tai muiden organisaatioiden lukumäärä. Mikäli yhden opinnäytetyön kohdeorganisaationa oli isompi alue tai etenkin jos se oli esimerkiksi kaikki Suomen yleiset kirjastot, se listattiin yhtenä kohdeorganisaationa, koska niiden erittelemineen olisi ollut haastavaa. Pääosin samaan opinnäytetyöhön kuuluneet kohdeorganisaatiot pyrittiin kuitenkin erittelemään. Opinnäytetyön liitteeseen on listattu kaikki kohdeorganisaatiot, josta ne voi nähdä yksityiskohtaisemmin (Liite 1). Osa tutkittujen opinnäytetöiden kohdeorganisaatioista on tänä päivänä lakkautettu.

Valtaosa opinnäytetöistä oli tehty yleisiin kirjastoihin (Taulukko 2). Laitoskirjastot ovat osana yleisten kirjastojen ryhmää. Yleinen kirjasto tai yleiset kirjastot oli kohdeorganisaationa 229 opinnäytetyössä, joka on 78,1 %. Lukumäärästä 56 opinnäytetyötä koski kaikkia Suomen yleisiä kirjastoja. Esimerkkinä tällaisesta opinnäytetyöstä on työ, jossa tutkittiin pelikasvatusta ja sen näkymistä Suomen yleisissä kirjastoissa. Myös Norjan, Ruotsin, Tanskan ja Uuden-Seelannin kirjastoja oli tutkittu, joista kustakin tuli yksi yleisten kirjastojen yhteenlaskettuun määrään. Yleisin yksittäinen kohdeorganisaationa ollut kirjasto oli Seinäjoen kaupunginkirjasto, joka oli ollut kohteena opinnäytetyössä.

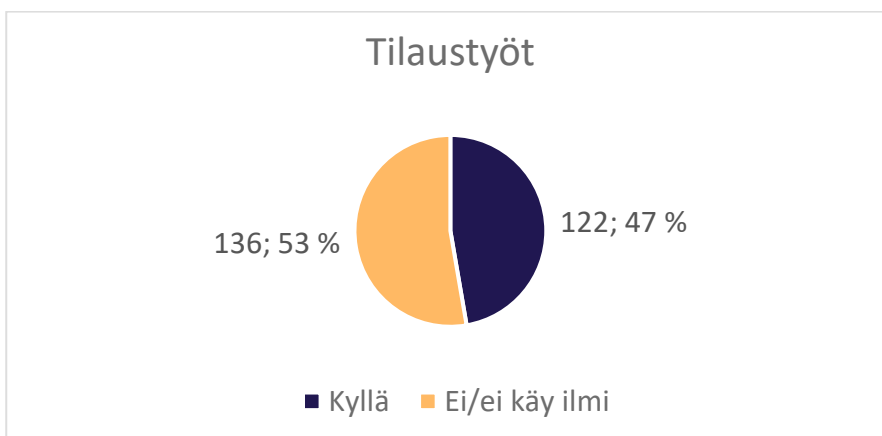
Yleisiin kirjastoihin kuuluvia kirjastokimppoja oli tutkittu 18 opinnäytetyössä. Tieteellinen kirjasto oli kohdeorganisaationa 22 opinnäytetyössä (7,5 %), joista 11 koski ammattikorkeakoulukirjastoja ja kuusi yliopistokirjastoja. Loput viisi liittyivät muihin tieteellisiin kirjastoihin tai tieteellisiin kirjastoihin yleisesti. Erikoiskirjastoja oli tutkittu 11 opinnäytetyössä, joista neljä liittyi yleisesti Suomen erikoiskirjastoihin. Koulu- tai ammattioppilaitoskirjasto oli kohdeorganisaationa neljässä opinnäytetyössä. Yhdeksässä opinnäytetyössä kohdeorganisaatio oli jokin muu, kuten esimerkiksi Seinäjoen ammattikorkeakoulu tai Mediakasvatuskeskus Metka. Opinnäytetöiden joukossa oli myös seitsemän opinnäytetyötä, jolla ei ollut kohdeorganisaatiota. Ne sisälsivät esimerkiksi opinnäytetyön, jossa oli yleisesti tutkittu rajatun kohderyhmän tiedonhankintaa. Tulosten perusteella kaikilta kirjastosektoreilta löytyy lukuisia organisaatioita, joita koskevia opinnäytetöitä ei Seinäjoen ammattikorkeakoulussa ole tehty.

Taulukko 2. Kohdeorganisaatioiden määrä

Kohdeorganisaatio	Määrä	Prosenttia
Yleiset kirjastot	229	78,1 %
Kirjastokimpat (yleiset kirjastot)	18	6,1 %
Tieteelliset kirjastot	22	7,5 %
Ammattikorkeakoulukirjastot	(11)	(3,8 %)
Yliopistokirjastot	(6)	(2 %)
Kaikki tai muut	(5)	(1,7 %)
Erikoiskirjastot	11	3,8 %
Koulu- tai ammattioppilaitoskirjastot	4	1,4 %
Muut	9	3,1 %
Yhteensä	293	100 %
Ei kohdeorganisaatiota	7	-

7.5 Tilaustöiden määrä

Tilaustyönä tehtyjen opinnäytetöiden määrä oli 122, joka on 47 % opinnäytetöistä (Kuvio 3). Jäljelle jäävät 136 opinnäytetyötä, joiden osuus on 53 % opinnäytetöistä, eivät olleet tilaustöitä tai sitä ei ilmoitettu tekstissä. Tilaustyö ilmaistiin tekstissä esimerkiksi sanalla tilaustyö, toimeksianto tai hankkeistettu tai se kävi ilmi aihevalinnasta kertovan tekstin tai opinnäytetyön pohdinnan yhteydessä jollain toisella tavalla. Kaikki opinnäytetyön tekijät eivät ilmaisseet suhdettaan aiheeseen tai kohdeorganisaatioon. Tietyn tyyppisten opinnäytetöiden kohdalla oli selvää, ettei kyseessä ollut tilaustyö, kun taas osa opinnäytetöistä vaikutti vahvasti tilaustöiltä, mutta asiaa ei oltu ilmaistu. Osaan tapauksista tieto saatiin opinnäytetyön ohjaajalta, mutta muuten kyseisen tyyppisten opinnäytetöiden kohdalla pääteltiin, ettei kyseessä ollut tilaustyö. Tilaustyönä tehtävien opinnäytetöiden määrää halutaan kasvattaa, joten tästä löytyy kehitettävää.

Kuvio 3. Tilaustyönä tehdyt opinnäytetyöt

7.6 Aiheet

Opinnäytetöiden aiheuokat listattiin Taulukkoon 3 laskevasti suosituimmasta vähemmän suosittuun. Aakkosjärjestyksessä oleva yksityiskohtaisempi listaus aiheista ja niiden sisällystä löytyy työn liitteistä (Liite 2). Tärkeä huomautus opinnäytetöiden aiheisiin liittyen on kehittäminen, joka on hyvin perustava asia kirjastojen toiminnassa ja opinnäytetöiden aiheiden taustalla. Kehittämistä käsitellään opinnäytetöissä monin tavoin ja siihen liittyvää rajanvetoa oli vaikeaa tehdä, joten kehittämiselle ei ole omaa luokkaansa. Voitaisiin kuitenkin sanoa, että kehittämistä on jossain muodossa lähes kaikissa opinnäytetöissä. Vaikka kehittämiselle ei löydy omaa luokkaa, se silti näkyy tämän opinnäytetyön liitteenä olevassa aiheistauksessa, etenkin jos se on ollut opinnäytetyön aiheen pääasiallinen juonne.

Taulukko 3. Opinnäytetöiden aiheet luokkiin jaoteltuna

Aihe	Määrä	Prosenttia
Yhteistyö	39	8,1 %
Muu	35	7,3 %
Kirjastonkäyttö	35	7,3 %
Lastenkirjastotyö	33	6,9 %
Asiakastyytyväisyys	30	6 %
Nuortenkirjastotyö	27	5,6 %
Kokoelmatyö	26	5,4 %
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	25	5,2 %
Markkinointi ja viestintä	23	4,8 %
Tiedonhankinta	16	3,3 %
Kirjastotilat	13	2,7 %
Hakeutuvat kirjastopalvelut	11	2,3 %
E-aineistot	11	2,3 %
Palvelumuotoilu	11	2,3 %
Pelit ja pelaaminen	10	2,1 %
Tapahtumatuotanto	10	2,1 %
Tunnettuus	9	1,9 %
Musiikkipalvelut	9	1,9 %
Saavutettavuus ja esteettömyys	8	1,7 %
Mediakasvatus	8	1,7 %
Monikulttuuriset kirjastopalvelut	7	1,5 %
Lukudiplomi	7	1,5 %
Korkeakouluopiskelijat	7	1,5 %
Vaikutus ja vaikuttavuus	6	1,2 %

Käyttäjäkokemus	6	1,2 %
Henkilöstön osaaminen ja osaamisen kehittäminen	7	1,4 %
Kansainvälisyys	6	1,2 %
Asiakaspalvelu	5	1,0 %
Tietokannat	4	0,8 %
Omatoimikirjastot	4	0,8 %
Vieraskieliset aineistot	3	0,6 %
Perhekirjastotyö	3	0,6 %
Kirjastojärjestelmät	3	0,6 %
Elokuvat	3	0,6 %
Aikuisten lukemaan innostaminen	3	0,6 %
Vihreä kirjasto	2	0,4 %
Työolosuhteet kirjastoissa	2	0,4 %
Sanataide	2	0,4 %
Rekrytointi	2	0,4 %
Näkyvyys	2	0,4 %
Koronavirus	2	0,4 %
Juridiikka	2	0,4 %
Aikuisille suunnattu tapahtumatuotanto	2	0,4 %
Kirjastotalous	1	0,2 %
Kirjaston johtaminen	1	0,2 %
Yhteensä	481	100 %

Yhteistyö näkyy aihelistauksessa yleisimpänä luokkana. Opinnäytetöiden aiheista 39 eli 8,1 % liittyi yhteistyöhön. Kirjastojen välistä yhteistyötä pyritään jatkuvasti edistämään ja se on merkittävässä osassa yleisten kirjastojen toimintaa, joten on selvää, että se näkyy myös opinnäytetöiden aiheissa vahvasti. Uudessa kirjastolaissa ja lähestulkoon kaikissa kirjastoalaa määrittävissä linjauksissa korostetaan yleisten kirjastojen yhteistyötahoja ja niiden merkitystä. Yhteistyö koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa on laajamittaista Suomen yleisissä kirjastoissa, ja yleisten kirjastojen ja koulujen välinen yhteistyö olikin opinnäytetöissä erityisen hyvin edustettuna. Useissa opinnäytetöissä oli haluttu selvittää yhteistyön tilaa ja kehittää sitä. Opinnäytetöiden joukossa oli myös moniammatillista yhteistyötä käsitteleviä opinnäytetöitä.

Aiheita, jotka eivät sopineet tehtyihin luokkiin, oli 35. Tähän luokkaan sijoitettiin aiheita, jotka liittyvät esimerkiksi tiettyjen ryhmien kirjastopalveluihin tai tiettyihin kirjastoaineistoihin. Mukana oli muun muassa sekä ikääntyneiden että kehitysvammaisten kirjastopalveluja käsittelevät opinnäytetyöt sekä selkokirjallisuuteen, lainattaviin esineisiin ja kaksi sarjakuviin liittyvää opinnäytetyötä. Muihin aiheisiin sisältyi myös opinnäytetyöt, joissa tutkittiin esimerkiksi

kirjastojen liitosprosessia kuntaliitoksessa, kirjastolaisten ammatti-identiteettiä, asiakasryhmien suhdetta kirjastoon, tietyn kirjaston historiaa, antikvariaattien eroja ja yhtäläisyyksiä kirjaston kanssa, kunnan tietojohdantamista, lukukoiratoiminnan mahdollisuuksia korkeakouluopiskelijoille ja laatusuosituksen toteutumista kirjastossa.

Kokoelmatyö on kirjastotyön keskeisimpiä osia. Kokoelmatyö-aiheisia opinnäytetöitä oli 26. Opinnäytetyöt liittyivät kokoelmatyön eri osa-alueisiin ja olivat kytköksissä kokoelmien kehittämiseen. Kirjastonkäyttöä oli tutkittu 35 opinnäytetyössä. Tutkimuksilla oli haluttu saada tietoa eri asiakasryhmien kirjastonkäytöstä tai käyttämättömyydestä ja siihen vaikuttavista asioista, mikä on kirjastoille palvelujen kehittämisen kannalta olennaista. Opinnäytetöissä selvitettiin muun muassa asiakkaiden kirjastonkäyttöön liittyviä tottumuksia. Kohderyhmistä tarkastelussa kirjastonkäytön osalta olivat esimerkiksi päiväkotilaiset, varhaisnuoret, nuoret, lukiolaiset, opettajat, lapsiperheet, seniorit, kotipalveluasiakkaat ja kuntapäätäjät. Ei-käyttäjiä oli myös tutkittu useassa opinnäytetyössä. Luokkaan sijoitettiin lisäksi joitain kirjastonkäytön opetusta ja sen tuotteistamista käsitteleviä opinnäytetöitä sekä tiettyjen aineistojen käyttöön liittyviä tottumuksia tutkivia opinnäytetöitä.

Useassa opinnäytetyössä tutkittiin sekä kirjastonkäyttöä että asiakastyytyväisyyttä, jotka ovat kumpikin tärkeitä kirjastopalveluja kehitettäessä ja kertovat palvelujen tilasta ja laadusta. Asiakastyytyväisyys oli aiheena 30 opinnäytetyössä. Asiakastyytyväisyyttä käsittelevissä opinnäytetöissä pyrittiin yleisimmin selvittämään tietyn asiakasryhmän tyytyväisyyttä tiettyihin kirjastopalveluihin tai yleisesti kaikkiin kirjastojen tarjoamiin palveluihin. Suositteja olivat myös kaikkia asiakasryhmiä koskevat tyytyväisyyskyselyt kirjastopalveluista tai jostain niiden osasta. Yleisesti ottaen Suomessa ollaan kirjastopalveluihin tyytyväisiä, mutta palvelujen laadun parantaminen on jatkuva prosessi, toiminnan edellytys ja menestystekijä ja myös oma-kohtaista jokaisen kirjaston kohdalla, joten asiakastyytyväisyyden kattava edustus opinnäytetöiden aiheissa on perusteltu.

Tämän opinnäytetyön aiheuokittelussa lastenkirjastotyöllä tarkoitetaan alle kouluikäisten ja alakouluikäisten ja nuortenkirjastotyöllä 13–29-vuotiaiden hyväksi tehtävää kirjastotyötä. Lasten- ja nuortenkirjastotyöhön liittyviä opinnäytetöitä oli odotetustikin paljon ja niitä oli tehty runsaasti kautta tarkasteluvälin, koska lasten- ja nuortenkirjastotyö nähdään kirjastoissa todella tärkeänä ja sen eteen tehdään jatkuvasti panostuksia. Lastenkirjastotyöhön liittyviä opinnäytetöitä oli 33 ja nuortenkirjastotyöhön 27. Osa opinnäytetöistä liittyi kumpaankin. Molempiin luokkiin kuuluvista aiheista löytyi erityisesti lukemaan innostamiseen ja siinä

käytettäviin menetelmiin liittyviä opinnäytetöitä runsaasti. Lastenkirjastotyötä koskevissa opinnäytetöissä aihetta oli käsitelty monin taivoin. Nuortenkirjastotyöhön liittyvissä aiheissa näkyi kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetus sekä yleisesti nuorten kirjastonkäyttö ja toiveet kirjastopalveluilta. Lukudiplomit ovat yksi keino lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseksi, ja opinnäytetöistä 7 liittyi lukudiplomiin lukemaan innostamisen välineenä tai lukudiplomin suunnitteluun. Pelejä ja pelaamista käsiteltiin 10 opinnäytetyössä ja näkökulmana oli monesti pelillistäminen tai nuorille suunnatut pelipalvelut.

Digitalisaation kehittymisen myötä kirjastojen aineistoissa ja palveluissa on tapahtunut merkittävä muutos. Opinnäytetöissä se näkyi niin, että 11 opinnäytetyötä käsitteli elektronisia aineistoja ja verkkopalveluihin ja mobiilisovelluksiin liittyen opinnäytetöitä oli tehty jopa 25. Digitalisaatio on myös korostanut tiedon hakemisen ja arvioinnin taitoja. Tiedonhankintaan liittyvät opinnäytetyöt keskittyivät monilta osin verkossa tehtävään tiedonhakuun ja tiedonhaun opetukseen. Tiedonhankinta-aiheisissa opinnäytetöissä selvitettiin nuorten ja erityisryhmien tiedonhankintaa sekä tiettyjen ryhmien ammatillista tiedonhankintaa. Tiedonhankintaa käsiteltiin 16 opinnäytetyössä.

Opinnäytetöistä 11 oli tehty hakeutuvista kirjastopalveluista, joilla varmistetaan palvelujen saatavuutta ja ehkäistään syrjäytymistä. Hakeutuviin kirjastopalveluihin liittyvät opinnäytetyöt oli tehty kirjastoautoista tai kotipalvelusta. Myös omatoimikirjastot parantavat kirjastopalvelujen saatavuutta. Niiden määrä on ollut viime vuosina voimakkaassa kasvussa, ja se näkyy myös nousuna opinnäytetöiden aiheeksi. Omatoimikirjastoista oli tehty neljä opinnäytetyötä vuodesta 2017 lähtien, joista kahdessa oli tutkittu omatoimikirjastotoiminnan vaikutusta niin asiakkaisiin kuin henkilökuntaankin. Saavutettavuus ja esteettömyys nousivat opinnäytetöiden aiheessa esiin kahdeksassa opinnäytetyössä. Saavutettavuus ja esteettömyys lisäävät yhdenvertaisuutta, joten niillä on tärkeä paikka kirjastoissa. Myös viralliset saavutettavuusvaatimukset koskevat kirjastoja.

Kirjastojen tapahtumatuotantoon tekemät panostukset näkyvät opinnäytetöissä. Tapahtumatuotantoon liittyviä opinnäytetöitä on listattu 10, joka näyttää suhteellisen pieneltä määrältä, mutta se ei ole tapahtumia käsitelleiden opinnäytetöiden kokonaismäärä. Tapahtumatuotantoon liittyvä luokka tehtiin sellaisia opinnäytetöitä varten, jotka oli tehty yleisesti tapahtumatuotantoon liittyen, joiden tapahtumat koskivat kaikkia kirjastoasiakkaita tai tarkoin määritellyjä kohderyhmiä ja jotka eivät sopineet lasten- ja nuortenkirjastotyön tai aikuisille suunnatun tapahtumatuotannon alle. Esimerkkinä tällaisista opinnäytetöistä ovat esimerkiksi asiakkaita

ja ei-käyttäjiä kiinnostavia tapahtumia ja tapahtumamarkkinointia sekä lukupiirin ohjaamista ja asiakkaiden lukupiirissä käymisen syitä tutkineet opinnäytetyöt. Puhtaasti aikuisille suunnattua tapahtumatuotantoa oli käsitelty kahdessa opinnäytetyössä. Kaiken kaikkiaan tapahtumatuotantoon liittyviä opinnäytetöitä oli melko paljon, ja osa niistä oli toteutettu tapahtuman suunnittelun ja toteutuksen muodossa.

Kirjastolain muuttuminen opinnäytetöiden tarkasteluvälinä on vaikuttanut kirjastojen toimintaan ja sillä on voinut olla vaikutus myös opinnäytetöiden aihepainotuksiin. Opinnäytetöissä peilataan voimassaolevaa lakia eri tavoin. Laissa on korostunut kirjaston yhteiskunnallinen rooli, ja opinnäytetöissä oli tutkittu aiheeseen liittyen muun muassa kirjastojen vaikuttavuutta. Vaikuttavien palvelujen luomisessa hyödynnetään asiakaslähtöisyyden periaatteita. Asiakkaiden osallistaminen on tullut osaksi kirjastojen toiminnan suunnittelua ja kehittämistä. Opinnäytetöistä 11 liittyi palvelumuotoiluun. Yhdessä opinnäytetöistä esimerkiksi testattiin erilaisia osallistavia menetelmiä. Myös kirjastotilojen suunnittelussa voidaan käyttää osallistamista. Kirjastotilat oli aiheena 13 opinnäytetyössä, joissa lähestyttiin aihetta erityisesti tilasuunnittelun näkökulmasta ja selvitettiin asiakkaiden mielipiteitä ja toiveita kirjastotiloihin liittyen. Kirjastotilat ovat eläneet vahvasti kirjastotyössä tapahtuneiden muutosten mukana. Kirjastolain perustaan liittyä lisäksi esimerkiksi monikulttuuriset kirjastopalvelut, jotka näkyivät opinnäytetöiden aiheissa jonkin verran kautta tarkasteluvälin. Niihin liittyviä opinnäytetöitä oli tehty kuusi. Opinnäytetöissä oli selvitetty maahanmuuttajien kirjastonkäyttöä, tarpeita ja toiveita sekä kohderyhmään liittyvää asiakastyötä erityisesti isommissa kirjastoissa, joissa maahanmuuton näkyminen kirjastojen käyttäjäkentässä on selvempää.

Koronapandemia-aiheesta oli ehditty tehdä kaksi opinnäytetyötä, jotka käsitelivät pandemiaan reagoimista kirjastoissa. Opinnäytetöillä oli kiinnostava ja ajankohtainen tutkimusaihe siitä, miten kirjastoissa pystyttiin sopeuttamaan toimintaa uuteen maailmantilanteeseen nähdessä. Ekologinen kestävyys oli myös huomioitu opinnäytetöiden aihevalinnoissa. Vihreään kirjastoon liittyen aineistosta löytyi kaksi opinnäytetyötä, joista toisessa tutkittiin ekologiseen kestävyteen suhtautumista tietyn alueen kirjastoammattilaisten keskuudessa ja kirjastokimppan laajuista ympäristötyötä.

Tehdyn aiheuokittelun mukaan kirjaston johtamiseen ja kirjastotalouteen liittyviä opinnäytetöitä oli tehty vähiten, kumpaankin liittyen vain yksi. Muita vähemmän suosittuja aiheita olivat juridiikka ja työolosuhteet kirjastoissa. Tieteellisten kirjastojen ja erikoiskirjastojen sektoreilta opinnäytetöitä oli tehty yleisestikin ottaen vähemmän, mutta silti

ammattikorkeakoulukirjastoihin liittyvissä opinnäytetöissä oli nähtävissä useitakin tiedonhankintaan liittyviä aihevalintoja. Yliopistokirjastojen puolelta oli tehty opinnäytetyöt esimerkiksi kirjastojärjestelmään ja verkkopalveluihin liittyen ja erikoiskirjastojen puolelta taas erikoiskirjastojen tunnettuuden edistämisestä.

Ylempien tahojen ja kehysorganisaatioiden linjaukset, kirjaston ydintehtävä ja omien prosessien ja palvelujen kehittäminen näkyvät opinnäytetöissä monella tapaa. Erityisesti kirjastolaki hahmottuu aiheiden taustalta selkeästi. Aihevalinnoissa tulevat esiin kirjastojen arvot ja kirjastojen roolin muuttuminen alan rakenteissa tapahtuneiden muutosten myötä.

7.7 Toteutusmuodot

Suurella osalla opinnäytetöitä toteutusmuotoa ei erikseen mainittu, joten se piti päätellä. Päättelyminen ei ollut aina helppoa, koska vaikka toteutusmuodot on Seinäjoen ammattikorkeakoulun määrittelemät, ne eivät ole yksiselitteisiä. Siitä syystä saatuja tuloksia voidaan pitää suuntaa-antavina.

Suurin osa opinnäytetöistä oli toteutettu tutkimuksellisenä (Taulukko 4). Tutkimuksellisia opinnäytetöitä oli 216, joka on 83,8 %. Kehittämishankkeita oli tehty 17, tuotoksia tai produktioita 15 ja päiväkirjamuotoisia ei yhtäkään. Joukosta löytyi myös yhdistelmiä, joita oli 10. Kehittämishankkeena tai osana sellaista toteutetuissa opinnäytetöissä oli kehitetty esimerkiksi mediakasvatukselliset dialogikortit, palvelujen tuotteistamista ja markkinointisuunnitelma, yhteistyösuunnitelma sekä toteutettu kokoelman luettelointia ja järjestelyä.

Taulukko 4. Toteutusmuotojen määrä

Toteutusmuoto	Määrä	Prosenttia
Tutkimuksellinen	216	83,8 %
Kehittämishanke	17	6,6 %
Tuotos tai produktio	15	5,8 %
Yhdistelmä	10	3,9 %
Päiväkirja	0	0 %
Yhteensä	258	100 %

Taulukossa 5 on tuotoksena tai produktiona tai eri toteutusmuotojen yhdistelmänä toteutettuja opinnäytetöitä. Tuotoksena tai produktiona oli syntynyt esimerkiksi pakuhuone, näyttelyitä, viitetietokantoja ja lukudiplomi. Toteutusmuotojen yhdistelmistä yleisin oli

tutkimuksellisen ja tuotoksen tai produktin yhdistelmä. Tällaisiin opinnäytetöihin kuului selkeästi tutkimuksellinen osa, jonka lisänä oli tuotoksen tai produktin luominen. Eräs opinnäytetyö, jonka luokittelua kartoitusvaiheessa mietittiin, oli opinnäytetyö, johon kuului eko-opas kirjastoille. Kyseisen työn kohdalla päädyttiin siihen, että eko-opas syntyi opinnäytetyön ohessa eikä ollut opinnäytetyön pääasiallinen tavoite, joten sitä ei siitä syystä luokiteltu tuotokseksi.

Taulukko 5. Tuotokset tai produktiot ja toteutusmuotojen yhdistelmät

Tuotos tai produktio	sarjakuvanäyttely
	toiminnallinen kirjastonkäytön opetus
	verkkonäyttely
	pelipäivä
	sanataideohjaus
	satukirjanäyttelyluettelo
	pakohuone
	opastusvideot
	viitetietokanta
	satupassi ja ohjatut kirjastokäynnit
	kirjallisuusviitetietokanta
	verkkosivusto kirjastonkäytön ja tiedonhaun opettamiseen
	lukudiplomi
	saavutettavuusseloste
Yhdistelmä	tutkimuksellinen ja tuotos/produktio (markkinointisuunnitelma)
	tutkimuksellinen ja tuotos/produktio (mediakasvatuksen vuosikello)
	tutkimuksellinen ja tuotos/produktio (tapahtumamarkkinoinnin suunnitelma)
	tutkimuksellinen ja tuotos/produktio (lukudiplomi)
	tutkimuksellinen ja tuotos/produktio (elokuvatapahtuma)
	tutkimuksellinen ja tuotos/produktio (lukudiplomin suunnitelma)
	tutkimuksellinen ja tuotos/produktio (web-portaali)
	tutkimuksellinen ja tuotos/produktio (opaskirja kaksikielisistä satutunneista ja vinkkilistat)
	kehittämishanke ja tuotos/produktio (pakopeli)
kehittämishanke ja tuotos/produktio (perehdyttämisosas)	

7.8 Tutkimusotteet

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimusote oli yleisin (Taulukko 6). Opinnäytetöistä 98 oli tehty määrällisellä otteella, mikä on 38,1 % kokonaismäärästä. Kvalitatiivista tutkimusotetta oli käytetty 89 (34,6 %) opinnäytetyössä. Kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen yhdistelmä oli ollut käytössä 46 opinnäytetyössä, mikä on 17,9 %. 25 opinnäytetyössä tutkimusotetta tai -strategiaa kuvattiin joksikin muuksi. Näistä tapaustutkimuksia oli 13, triangulaatioita viisi,

konstruktivisia kolme, toimintatutkimuksia kaksi ja kehittämistutkimuksia yksi. Tällaisten osuus oli 9,4 % opinnäytetöistä.

Taulukko 6. Tutkimusotteiden määrä

Tutkimusote/-strategia	Määrä	Prosenttia
Kvantitatiivinen	98	38,1 %
Kvalitatiivinen	89	34,6 %
Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen	46	17,9 %
Muu	24	9,4 %
Yhteensä	257	100 %

Tutkimusotteiden kartoituksessa, kuten muissakin tämän työn tutkittavissa aihealueissa, lähdettiin siitä, mitä opinnäytetöissä sanottiin kussakin työssä käytetystä otteesta ja menetelmästä. Joissain opinnäytetöissä niitä oli kuitenkin käsitelty epäselvemmin. Yhdessä opinnäytetyössä kerrottiin pitkästi määrällisestä ja laadullisesta tutkimuksesta, mutta ei otettu kantaa, mitä kyseisessä työssä käytettiin. Opinnäytetöiden kohdalla, joissa tutkimusotteen ja aineiston- ja tiedonkeruumenetelmän ilmoittamisessa oli epäselvyyttä, päätettiin tehdä harkittu tulkinta asiasta opinnäytetyön tutkimusongelman ja kokonaisuuden perusteella. Tämän tutkimuksen perusteella menetelmäkokonaisuuden ilmaisemiseen kaivataan selkeyttä ja johdonmukaisuutta. Epäselvyydet saattavat osaksi johtua siitä, että erilaisten menetelmien hahmottaminen koetaan haastavaksi.

7.9 Aineiston- ja tiedonkeruumenetelmät

Aineiston- ja tiedonkeruumenetelmistä yleisin oli kysely (Taulukko 7). Kyselyä oli käytetty 166 opinnäytetyössä, mikä on lähes puolet kaikista opinnäytetöistä (47,7 %). Yksilö-, ryhmä-, puhelin- tai sähköpostihaastattelu oli tehty 102 opinnäytetyössä. Osuus on 29,3 %. Valmiita aineistoja oli käytetty 48 tutkimuksessa eli 13,8 %. Tähän ryhmään kuului paljon erilaisia aineistoja, joista yleisin oli tilastot. Havainnointia oli tehty 10 (2,9 %) opinnäytetyössä. Mystery shopping eli haamuasiointi oli ollut käytössä seitsemässä niistä. Loput olivat lukupiirin, kirjastonkäytön ja Facebook-päivitysten havainnointia. Varsinaisia kirjallisuuskatsauksia opinnäytetöiden joukosta ei löytynyt yhtäkään. Muut-luokkaan kuului muun muassa asiantuntijajaneelleja, pajatyöskentelyä, arviointeja, vertailuja, testausta, tapahtuma, SWOT-analyysi ja epävirallisia keskusteluja. Niitä oli yhteensä 22 eli 6,3 %. Osassa opinnäytetöitä oli hyödynnetty useampaa eri aineistonkeruumenetelmää.

Taulukko 7. Aineiston- ja tiedonkeruumenetelmien määrä

Aineiston-/tai tiedonkeruumenetelmä	Määrä	Prosenttia
Kysely	166	47,7 %
Haastattelu	102	29,3 %
Valmiit aineistot	48	13,8 %
Havainnointi	10	2,9 %
Kirjallisuuskatsaus	0	0 %
Muut	22	6,3 %
Yhteensä	348	100 %

Lisäksi opinnäytetöistä kartoitettiin kevyesti se, kenelle kyselyt ja haastattelut oli suunnattu ja missä muodossa ne oli suoritettu. Etenkin kyselyjen ja haastattelujen kohderyhmät olivat niin moninaisia, ettei tarkkoja lukuja pystytty saamaan.

Yli puolet kyselyistä oli verkkokyselyjä, mikä kattaa kaikki sähköisessä muodossa tehdyt kyselyt. Paperiversio oli käytössä noin 40 opinnäytetyössä. Sekä verkkokysely että paperiversio oli tehty ainakin 34 opinnäytetyössä. Kyselyistä yli 60 oli kohdistettu asiakkaille, lähemmäs 50 kirjastoammattilaisille, noin 10 sekä asiakkaille että kirjastoammattilaisille, 14 oppilaille tai opiskelijoille ja noin yhdeksän opettajille. Lisäksi kyselyjä oli tehty esimerkiksi rajatuille kohderyhmille, ei-käyttäjille, kirjailijoille, tutkijoille ja varhaiskasvatuksen ja päiväkodin työntekijöille.

Haastatteluista lähes 80 oli yksilöhaastatteluja ja noin 15 ryhmähaastatteluja. Lähemmäs kymmenessä opinnäytetyössä oli käytetty sekä yksilö- että ryhmähaastatteluja. Loput haastatteluista oli suoritettu muussa muodossa. Haastattelut oli kohdistettu yleisimmin kirjastoammattilaisille. Kirjastoammattilaisten haastatteluja oli ainakin 60. Asiakkaita oli haastateltu yli 20 opinnäytetyössä. Opettajien haastattelu löytyi vähintään 14 opinnäytetyöstä. Lisäksi opinnäytetöissä oli haastateltu monia muita eri alojen työntekijöitä.

7.10 Lähteet

Opinnäytetöissä käytettyjen lähteiden määrässä oli suurta vaihtelua. Lyhimmistä lähdeluettelosta löytyi kahdeksan lähdettä ja pisimmästä 174 (Taulukko 8). Keskiarvallisesti lähteitä oli käytetty 42 opinnäytetyötä kohden. Opinnäytetöiden lähdeluetteloista löytyi yhteensä 10 858 lähdettä.

Taulukko 8. Lähteiden määrä lähdeluetteloissa

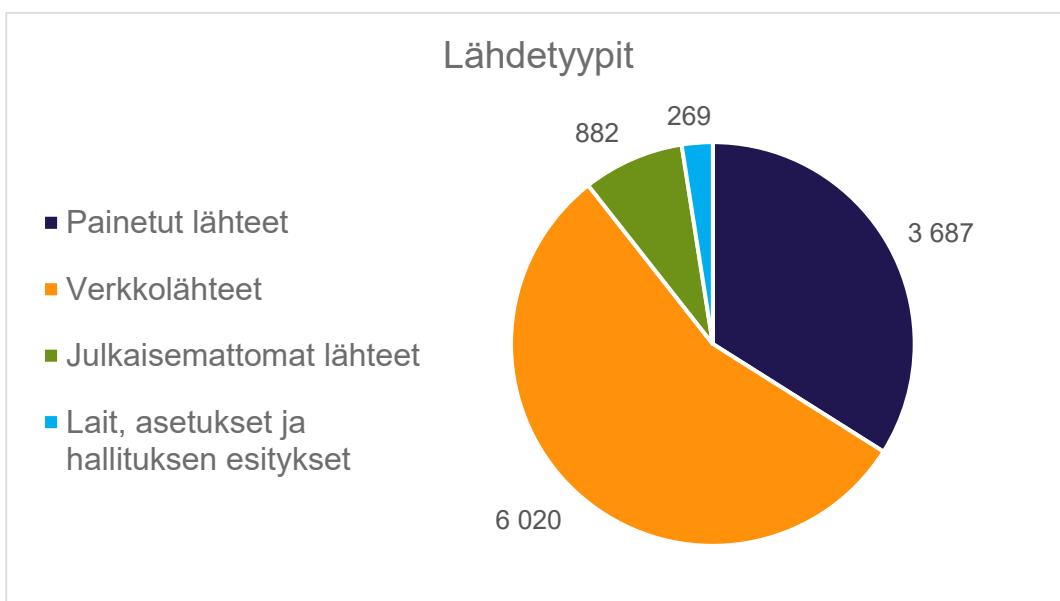
Lyhin lähdeluettelo	8
Pisin lähdeluettelo	174
Keskiarvo	42
Yhteensä	10 858

Lähdeaineistona käytetyimpiä olivat suomenkieliset lähteet (Taulukko 9). Suomenkielisten lähteiden määrä oli 9 176 (84,5 %). Toiseksi suurin osuus oli englanninkielisillä lähteillä, joita oli 1 529 (14,1 %). Ruotsinkielisiä lähteitä löytyi 91 (0,8 %). Muut lähdeaineistojen kielet olivat ranska, norja, saksa, italia ja tanska.

Taulukko 9. Lähdeaineiston kielijakauma

Kieli	Yhteensä
suomi	9 176
englanti	1 529
ruotsi	91
ranska	18
norja	6
saksa	3
italia	2
tanska	1

Käytetyin lähdetyyppi oli verkkolähteet (Kuvio 4). Niiden osuus lähdetyypeistä oli 6 020, joka on 55,5 % kaikista. Painettuja lähteitä löytyi 3 687, joka on 34 %. Julkaisemattomia lähteitä lähdeluetteloista löytyi 882 eli 8 %. Lakeihin, asetuksiin ja hallituksen esityksiin kuuluvia lähteitä oli 269, joka on 2,5 % kokonaismäärästä.

Kuvio 4. Opinnäytetöissä käytetyt lähdetyytit

Jokaisessa opinnäytetyössä oli käytetty vähintään yhtä verkkolähdettä. Joukossa oli myös töitä, joissa niitä oli käytetty pelkästään. Painettuja lähteitä oli käytetty paljon, vaikka verkkolähteet ovatkin nousseet käytetyimmäksi lähdetyyppiä. Opinnäytetöiden joukosta löytyi ainoastaan yksi työ, jossa ei ollut käytetty lähteenä yhtäkään painettua lähdetä. Julkaisemattomia lähteitä oli käytetty 67 % opinnäytetöistä ja lakeihin, asetuksiin ja hallituksen esityksiin löytyi lähteitä 54 % opinnäytetyöstä. Lähdekartoituksen ohessa huomattiin, että kaikki opiskelijat eivät olleet merkinneet lähdeluetteloon tutkimuksessaan tekemiä haastatteluja.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun syksyllä 2021 käyttöön ottamassa APA7-viittausjärjestelmässä on merkittäviä eroja aikaisemmin käytössä olleeseen vanhaan järjestelmään. Uudessa viittausjärjestelmässä esimerkiksi henkilökohtaisia tiedonantoja ei merkitä lähdeluetteloon ollenkaan, joten tämän tutkimuksen lähdetyyppeihin liittyvät tulokset olisivat joiltain osin erilaisia, mikäli uusi viittauskäytäntö olisi otettu käyttöön jo aikaisemmin. Kaikki opinnäytetyössä tarkastellut opinnäytetyöt oli tehty vanhan viittauskäytännön mukaan.

8 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa ja analysoida Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöiden aiheita, toteutusmuotoa ja menetelmiä. Samalla tutkimuksessa kartoitettiin opinnäytetöistä valmistumisvuosi, sivumäärä ja liitteiden määrä, kohdeorganisaatio, tilaustyönä ja yksilö- tai parityönä tehtyjen opinnäytetöiden määrä sekä opinnäytetöissä käytettyjen lähteiden määrä, kielijakauma ja lähdeyydit. Tutkimuksessa käytiin läpi kaikki Theseuksessa julkaistut kyseiseen tutkinto-ohjelmaan valmistuneet opinnäytetyöt vuosilta 2009–2021. Opinnäytetöiden määrä oli 258.

Tutkimus osoitti, että opinnäytetöitä oli tehty eniten yhteistyöhön ja lasten- ja nuortenkirjastotyöhön liittyen. Lisäksi yleisimpiä tutkimuskohteita opinnäytetöissä olivat kirjastonkäyttö, asiakastyytyväisyys ja kokoelmatyö. Vähemmälle huomiolle opinnäytetöiden aiheissa olivat jääneet muun muassa kirjaston johtaminen, kirjastotalous ja juridiikka. Opinnäytetöiden vuosittainen valmistusmäärä oli keskimäärin 19,8 ja sivuja opinnäytetöissä oli keskimäärin 60,2. Valtaosa opinnäytetöistä oli tehty yksilötyönä. Yleisin kohdeorganisaatio oli yleiset kirjastot. Yleisin toteutusmuoto opinnäytetyölle oli tutkimuksellinen opinnäytetyö. Käytetyin tutkimusote oli kvantitatiivinen ja aineistonkeruumenetelmistä kysely. Verkkolähteitä oli käytetty opinnäytetöissä lähteenä eniten, valtaosa lähteistä oli suomenkielisiä ja lähteiden määrä opinnäytetyötä kohden oli keskimäärin 42.

Yleisten kirjaston perustana oleva kirjastolaki ja kirjastojen arvot sekä kirjastoalaan kohdistuvat erilaiset strategiat ja linjaukset näkyivät opinnäytetöiden aiheissa laajasti. Opinnäytetöissä käsiteltiin paljon lukemisen edistämistä, tiedonhankintaan liittyvää ohjausta sekä kirjastotiloja ja kirjastojen kokoelmia eri näkökulmista, jotka kaikki liittyvät laissa määrättyyn kirjastojen perustehtävään. Arvoista nousivat esiin etenkin yhdenvertaisuus ja yhteisöllisyys, joita toiminnassa korostetaan.

Opinnäytetöissä näkyi kirjastotyön palvelujen eri osa-alueet ja myös se, että perinteinen kirjastotyön rinnalle on tullut paljon uutta. Perinteisen kirjastotyön vähentymisen myötä osamistarpeita on kohdistettu tapahtumatuotantoon, pedagogisiin- ja digitaitoihin sekä hakeutuviin kirjastopalveluihin, joista kuhunkin liittyviä opinnäytetöitä löytyi runsaasti. Lasten ja nuorten kirjastotyön merkitys oli tunnistettu ja elinikäistä oppimista sekä yhteistyötä pyrittiin edistämään eri tahoilla. Muuttuvia asiakastarpeita oli tutkittu ja niihin haluttiin vastata myös osallistamalla asiakkaita. Kaikkien kirjastosektoreiden puolella näkyivät asiakkaiden sähköisten

palvelujen käytön muutokset digitalisaation tultua osaksi yhteiskuntaa ja myös kirjastomaailmaa. Läpileikkaavasti opinnäytetöissä näkyivät palvelujen kehittäminen ja laadun parantaminen, joita kirjastoilta odotetaan.

Tehdyn kartoituksen avulla saatiin tutkittua tietoa Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöistä. Tutkimus tuotti alan opettajille tietoa opetuksensa tueksi ja erityisesti opinnäytetöiden ohjaajat saivat hyödyllistä tietoa siitä, mihin opinnäytetöiden ohjauksessa kannattaa kiinnittää huomiota. Tulokset saattavat kiinnostaa koko ammattikorkeakoulua sekä laajemmin kirjastoalalla olevia. Osa luvuista on vertailukelpoisia eri tutkinto-ohjelmien välillä. Opiskelijoille tästä opinnäytetyöstä voi olla eri tavoin apua opinnäytetyöproses- sissa. Tulevat kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetyön tekijät voivat esimerkiksi saada ajatuksia, ideoita ja suuntaviivoja omaan opinnäytetyöhönsä näistä tutkimustuloksista. Tutkinto-ohjelmaan tehtyjen opinnäytetöiden aiheita löytyy tästä opinnäytetyöstä helposti selattavassa muodossa, ja niistä voi mahdollisesti jalostaa oman tutkimusaiheen. Myös opinnäytetöiden vähemmän suosituista aihepiireistä saattaa nousta jokin idea, ja niitä kannattaisikin tutkia enemmän. Jatkossa voitaisiin myös tehdä kartoitus kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöistä saaduista tutkimustuloksista ja tuoda esiin niissä nousseita kehityskohtia.

Opinnäytetyön tiedonkeruussa tuli vastaan monenlaisia haasteita. Kartoitus perustui opinnäytetyön tekijän omaan tulkintaan, mikä aiheutti epävarmuutta tutkimuksen tekemisessä. Kaikki opinnäytetöistä etsittävä tieto ei ollut helposti löydettävissä, koska opiskelijoiden tekemät opinnäytetyön rakenteeseen, sisältöön ja käytettyihin termeihin liittyvät ratkaisut vaihtelivat. Joistain opinnäytetöistä etsittävää tietoa ei löytynyt ollenkaan. Tietojen puuttuminen vaikutti myös tutkimuksen luotettavuuteen. Aiheiden kartoituksessa olisi voitu kiinnittää enemmän ja johdonmukaisemmin huomiota niiden näkökulmaan, ja aihelistauksessa näkökulma näkyikin hieman vaihtelevasti. Johdonmukaisuus oli tavoitteena läpi tiedonkeruuvaiheen, mutta sen varmistaminen oli haastavaa.

Alun perin ajatuksena oli se, että tarvittavat tiedot löytyisivät lukemalla opinnäytetöistä tietyt osat. Hyvin pian kävi ilmi, että opinnäytetöistä luettavia osia tulee soveltaa kunkin työn kohdalla. Siitä huolimatta on mahdollista, että jotain olennaista tietoa on jäänyt luettujen osien ulkopuolelle, sillä opinnäytetyöt on kirjoitettu eri tavoin eikä niiden kokonaan lukeminen ollut mahdollista. Opinnäytetöitä luettiin tutkimusta varten hyvin vaihtelevasti läpi. Joistain töistä tiedot löytyivät suunnitellut osat lukemalla, mutta monen työn kohdalla täytyi tehdä tarkempia selvityksiä.

Tiedon kerääminen opinnäytetöistä vei paljon aikaa opinnäytetöiden määrän takia. Luokittelu tuntui ajoittain hyvinkin haastavalta, mikä hidasti työtä. Luokittelukategoriat eivät ole yksiselitteisiä etenkin aiheiden ja toteutusmuodon osalta. Erityisesti aiheiden luokittelun voisi tehdä monella muullakin tavalla, mutta tähän opinnäytetyöhön muotoutui työssä käytetty malli ja siinä pysyttiin pienillä viilauksilla. Jos listaan halusi lisätä uuden luokan myöhemmin, vastauksia täytyi palata muokkaamaan alusta alkaen, joten suuremmat muokkaukset kartoituksen aloittamisen jälkeen eivät olleet mahdollisia. Aineisto olisi haluttu käydä vielä toistamiseen tarkastuksenomaisesti läpi, mutta sille ei riittänyt aikaa. Tiedonkeruuvaiheeseen menevä aika yllätti, vaikka alusta asti olikin ollut tiedossa, että materiaalia on paljon. Osittain näistä syistä aikataulussa ei pysytty, mutta vaikka opinnäytetyöprosessin aikana harkittiin aiheen rajaamista pienemmäksi, oli mielekkäintä pysyä alkuperäisessä suunnitelmassa.

Analyysimenetelmien pois jättäminen opinnäytetyöstä mietitytti tutkimusta tehdessä useasti, mutta koska kartoitettavia osia oli muutenkin paljon, ratkaisu oli aivan hyvä. Tuloksia oltaisiin haluttu ristiintaulukoida, mutta siihen syventymiseen ei riittänyt aikaa. Pienenä lisänä tähän opinnäytetyöhön olisi voinut kuulua opinnäytetöitä ohjanneiden määrän kartoittaminen. Opinnäytetöiden tiivistelmässä ilmoitetaan koulun puolesta opinnäytetöiden ohjaamisessa mukana olleiden ohjaajien määrä, joten tieto olisi ollut helppoa poimia. Opinnäytetöiden kartoituksen ohessa kuitenkin huomattiin, että valtaosalla opinnäytetöitä oli ollut vain yksi ohjaaja, mutta lukumäärää siitä, monellako työllä oli useampi ohjaaja, ei siis saatu.

Opinnäytetyön tekeminen oli haastavaa, mutta palkitsevaa. Tutkimuksen aihe oli opinnäytetyön tekijästä mielenkiintoinen. Valmiit tutkimustulokset toivat kiinnostavaa tietoa ja vahvistivat monia ennakkokäsityksiä. Opinnäytetyöprosessi kehitti tekijän taitoa työskennellä pitkäjänteisesti ja opetti tutkimuksen tekemisestä paljon.

LÄHTEET

- Ala-Kyyny, J. (2020a). Yhteistyöllä ja emo-organisaatiota kuunnellen kohti avautuvaa tiedettä – Tieteelliset kirjastot 2020-luvulla (osa 1). *Signum*, 52(2), 5–12.
- Ala-Kyyny, J. (2020b). ”Uteliaisuus ja oppimiskyky on ammattikuntamme tärkein ominaisuus” –tieteelliset kirjastot 2020-luvulla (osa 2). *Signum*, 52(3), 23–27.
- Aluehallintovirasto (AVI). (i.a.). *Kirjastotoimi*. <https://avi.fi/tietoa-meista/tehtavamme/opetus-ja-kulttuuri/kirjastotoimi>
- AMKIT-konsortio. (2022). *Organisaatio*. <http://www.amkit.fi/amkit-konsortio/organisaatio/>
- Ammattikorkeakoululaki 932/2014. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140932>
- Arene. (17.6.2019). *Theseus on Suomen suurin avoin julkaisuarkisto*. <https://www.arene.fi/ajankohtaista/theseus-on-suomen-suurin-avoin-julkaisuarkisto/>
- FUN Suomen yliopistokirjastojen verkosto. (i.a.). *FUN Suomen yliopistokirjastojen verkosto – Tieteen käyttövoima*. <https://yliopistokirjastot.fi/>
- Heikkilä, T. (2014). *Tilastollinen tutkimus* (9. uud. p.). Edita.
- IFLA. (i.a.) *About IFLA*. <https://www.ifla.org/about/>
- IFLA. (2013). *Aallon harjalla vai virran vietävänä? – Navigointia kehittyvässä informaatioympäristössä*. http://suomenkirjastoseura.fi/files/Trend%20Report/ifla-trend-report_finnish.pdf
- IFLA. (2021) *IFLAn trendiraportti 2021*. https://suomenkirjastoseura.fi/hallinta/wp-content/uploads/2022/03/IFLA-TREND-REPORT-2021_FI.pdf
- Kaerla, N. & Mäkinen-Laitila, S. (2021). Suomen yleisten kirjastojen satutunnit – tuloksia opinnäytetyöstä ja kokemuksia sen ohjausprosessista. Teoksessa A. Haasio, S. Joensuu-Salo & S. Saarikoski, S (toim.), *Tekijä, näkijä ja vaikuttaja: SeAMK Liiketoiminta ja kulttuurin kokoomateos 2021* (s. 234–243). (Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja B167). Seinäjoen ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021120759307>
- Kananen, J. (2015). *Opinnäytetyön kirjoittajan opas: Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun*. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kirjastolaki 904/1998. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/kumotut/1998/19980904>
- Kirjastot.fi. (i.a.-a). *Alueellista kehittämistehtävää hoitavat kirjastot (AKE)*. https://www.kirjastot.fi/kirjastot-ja-kehittaminen/kehittamistehtavaa-hoitavat-kirjastot?language_content_entity=fi

- Kirjastot.fi. (i.a.-b). *Erikoiskirjastojen neuvosto (ErikN)*. https://www.kirjastot.fi/erik/erikn?language_content_entity=fi
- Kirjastot.fi. (i.a.-c). *Lasten ja nuorten lukemista edistävien kirjastopalvelujen valtakunnallinen erityistehtävä: Tehtävät*. <https://www.kirjastot.fi/lanu/tehtavat>
- Kirjastot.fi. (i.a.-d). *Valtakunnallinen kehittämistehtävä (VAKE)*. https://www.kirjastot.fi/valtakunnallinen-kehittamistehtava-vake?language_content_entity=fi
- Kirjastot.fi. (i.a.-e). *Yleisten kirjastojen neuvosto*. https://www.kirjastot.fi/neuvosto?language_content_entity=fi
- Kortekangas, Pauliina. (2013). *Katsaus HUS:ssa vuonna 2011 valmistuneiden opinnäytetöiden aihealueisiin, menetelmiin ja tuloksiin* [ylempi AMK-opinnäytetyö, Metropolia Ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013090915076>
- Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161492>
- Metsämuuronen, J. (2011). *Laadullisen tutkimuksen käsikirja*. International Methelp.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM). (i.a.-a). *Kirjastoja koskevia lakeja ja asetuksia*. <https://okm.fi/kirjastot/lainsaadanto>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM). (i.a.-b). *Kirjastot*. <https://okm.fi/kirjastot>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM). (4.2.2011). *Yleisten kirjastojen laatusuositus*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2010:20. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-485-956-1>
- Rannikko, M. (2019). *Kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöiden lähdeanalyysi: Tarkastelussa Seinäjoen opinnäytetyöt* [AMK-opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019111821405>
- Salmela, S. (2022). *Kirjastojen hallinto, viranomaiset ja rahoitus*. [PowerPoint-esitys]. SeAMK Moodle.
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu. (2021). *AMK-tutkinnon opinnäytetyöohje*. SeAMK Intra.
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu. (2019). *Seinäjoen ammattikorkeakoulun tutkintosääntö*. SeAMK Intra.
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SeAMK). (i.a.). *Opinto-opas: Tradenomi (AMK), Kirjasto- ja tietopalveluala*. <https://opinto-opas.seamk.fi/index.php/fi/21/fi/55/KIT121/year/2021>
- Siimes, T. (28.11.2014). *Erikoiskirjastojen ja tietopalvelujen verkosto: Vuosikokous*. [PowerPoint-esitys]. https://www.kirjastot.fi/sites/default/files/content/Siimes_Erikverkosto_vuosikokous_2014_el.pdf

Suomen kuntaliitto. (i.a.). *Palvelut*. <https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/palvelut>

Suomen kuntaliitto. (2019). *Sivistyksen suunta 2030: Kuntaliiton sivistyspoliittinen ohjelma*. https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Sivistyksensuunta2019_0.pdf

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/>

Vipunen: opetushallinnon tilastopalvelu. (i.a.) *Ammattikorkeakouluissa suoritettut opinnäytetyöt*. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus. https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Amk%20-%20opinn%C3%A4ytety%C3%B6t%20-%20amk.xlsb

Yleisten kirjastojen neuvosto (YKN). (i.a.-a). *Yleisten kirjastojen neuvoston strategia 2011–2016*. <https://www.kirjastot.fi/sites/default/files/content/Ykn-strategia-kirjastoversio-fin.pdf>

Yleisten kirjastojen neuvosto (YKN). (i.a.-b). *Yleisten kirjastojen suunta 2016–2020*. <https://www.kirjastot.fi/sites/default/files/content/yleisten-kirjastojen-suunta-2016-2020-web.pdf>

Yleisten kirjastojen neuvosto (YKN). (i.a.-c). *Yleisten kirjastojen suunta 2021–2025*. <https://www.kirjastot.fi/sites/default/files/content/yleisten-kirjastojen-suunta-2021-2025-FI-web.pdf>

LIITTEET

Liite 1. Opinnäytetöiden kohdeorganisaatiot

Liite 2. Opinnäytetöiden aihepiirit ja niiden sisällöt

Liite 1. Opinnäytetöiden kohdeorganisaatiot

Yleiset kirjastot	Määrä
Suomen yleiset kirjastot	56
<i>Norjan yleiset kirjastot</i>	1
<i>Ruotsin yleiset kirjastot</i>	1
<i>Tanskan yleiset kirjastot</i>	1
<i>Uuden-Seelannin kirjastot</i>	1
Alahärmän kirjasto	1
Alajärven kaupunginkirjasto	3
Alavuden kirjastot	3
Entressen kirjasto	1
Espoon kirjastot	1
Etelä-Pohjanmaan alueen kirjastot	1
Etelä-Savon kirjastot	1
Haapamäen kirjasto	1
Harjavallan kaupunginkirjasto	1
Hausjärven kirjasto	1
Helsingin kaupunginkirjasto	3
Helsingin kirjastot	1
Hyllykallion kirjasto	1
Imatran kaupunginkirjasto	1
Isonkyrön kirjasto	1
Ison Omenan kirjasto	1
Itä-Vantaan kirjastot	1
Jalasjärven kunnankirjasto	3
Joensuun pääkirjasto	2
Jokioisten kunnankirjasto	1
Jyväskylän kaupunginkirjasto	2
Jämsän kaupunginkirjasto	1
Kaarinan kaupunginkirjasto	1
Kalajoen kaupunginkirjasto	1
Kalvolan kirjasto	1
Kankaanpään kaupunginkirjasto	2
Karijoen kirjasto	1
Karvian kunnankirjasto	1
Kauhajoen kaupunginkirjasto	3
Kauhavan kaupunginkirjasto	1
Kauhavan kaupunginkirjasto	2
Kaustisten kunnankirjasto	1
Keiteleen kunnankirjasto	1
Kempeleen kirjasto	2
Keravan kaupunginkirjasto	1
Kiuruveden kaupunginkirjasto	1
Kokkolan kaupunginkirjasto	1
Kontulan kirjasto	1
Kotkan kaupunginkirjasto	2
Kuopion kaupunginkirjasto	2
Kurikan kaupunginkirjasto	7
Kyyjärven kunnankirjasto	1
Lahden kaupunginkirjasto	1
Laihian kunnankirjasto	1

Laitilan kaupunginkirjasto	1
Lappajärven kunnankirjasto	1
Lapuan kaupunginkirjasto	4
Maakuntakirjastot	2
Merijärven kunnankirjasto	1
Mikkelin kaupunginkirjasto	6
Myyrmäen kirjasto	1
Nepenmäen kirjasto	1
Nokian kaupunginkirjasto	1
Nurmijärven kirjasto	1
Nurmon kirjasto	6
Orimattilan kirjasto	1
Oulaisten kaupunginkirjasto	1
Oulun kaupunginkirjasto	2
Outokummun kirjasto	1
Perhon kunnankirjasto	1
Peräseinäjoen kirjasto	2
Pieksamäen kaupunginkirjasto	2
Pietarsaaren kaupunginkirjasto	1
Piikkiön kunnankirjasto	1
Pirkkalan kirjasto	1
Pohjois-Karjalan kirjastot	1
Pohjois-Savon kirjastot	1
Porin kaupunginkirjasto	6
Pyhäjoen kunnankirjasto	2
Pälkäneen kunnankirjasto	1
Rauman kaupunginkirjasto	1
Rovaniemen kaupunginkirjasto	2
Saarijärven kaupunginkirjasto	2
Sastamalan kaupunginkirjasto	1
Savonlinnan kaupunginkirjasto	2
Seinäjoen kaupunginkirjasto	20
Sellon kirjasto	2
Sulkavan kunnankirjasto	1
Tampereen kaupunginkirjasto	3
Teuvan kunnankirjasto	1
Tikkurilan kirjasto	2
Toivakan kunnankirjasto	1
Turun kaupunginkirjasto	1
Töysän kunnankirjasto	1
Vaasan kaupunginkirjasto	7
Vaasan keskussairaalan psykiatrian yksikön potilaskirjasto	1
Vantaan kaupunginkirjasto	2
Viikin kirjasto	1
Vilppulan kirjasto	1
Ylihärmän kirjasto	1
Ylistaron kirjasto	2
Ylöjärven kaupunginkirjasto	1
Äänekosken kaupunginkirjasto	1
Yhteensä	229

Kirjastokimpat (yleiset kirjastot)	Määrä
Anders-kirjastot	1
Eepos-kirjastot	5
Fredrika-kirjastot	2
Helmet-kirjastot	2
Kainet-kirjastot	1
Keski-kirjastot	2
Lakia-kirjastot	1
Lapin kirjastot	1
PIKI-kirjastot	2
YTY-kirjastot	1
Yhteensä	18

Tieteelliset kirjastot	Määrä
Suomen tieteelliset kirjastot	3
Oppimiskeskus Fellmanian tieto- ja kirjastopalvelut	1
Satakunnan keskussairaalan tieteellinen kirjasto	1
Ammattikorkeakoulukirjastot	
Suomen ammattikorkeakoulukirjastot	3
Lahden korkeakoulukirjasto	1
Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto	6
Tampereen ammattikorkeakoulun kirjasto	1
Yliopistokirjastot	
Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto	2
Poliisiammattikorkeakoulun kirjasto	1
Tampereen teknillisen yliopiston kirjasto	1
Tampereen yliopiston kirjasto	1
Tritonia	1
Yhteensä	22

Erikoiskirjastot	Määrä
Suomen erikoiskirjastot	4
Kansallisen audiovisuaalisen instituutin kirjasto	1
Lastenkirjainstituutin kirjasto	3
Monikielinen kirjasto	1
Näytelmäkirjasto	1
Siirtolaisuusinstituutin kirjasto	1
Yhteensä	11

Koulu- ja ammattioppilaitoskirjastot	Määrä
Joupin alakoulun koulukirjasto	1
Seinäjoen lukion kirjasto	1
Vantaan ammattioppilaitos Varian kirjasto	1
Suomenkielisten lukioiden koulukirjastot	1
Yhteensä	4

Muut	Määrä
Kirjastot.fi	2
Mediakasvatuskeskus Metka	1
NUBB	1
Porvoon kaupunki	1
Seinäjoen ammattikorkeakoulu	2
Seinäjoen Kansalaisopiston opettajien käsikirjasto	1
Siirtolaisuusinstituutin Pohjanmaan aluekeskus	1
Yhteensä	9

Liite 2. Aihepiirit ja niiden sisältö

Aihe	Sisältö
Aikuisille suunnattu tapahtumatuotanto	ikäntyneiden tapahtumapalvelujen mahdollisuudet kirjaston ja asumisyksikön välillä sekä niiden kehittäminen
Aikuisille suunnattu tapahtumatuotanto	perinteiset kirjallisuuspiirit ja äänikirjalukupiirit ja ero lukemisen kokemuksellisuudessa
Aikuisten lukemaan innostaminen	lukuhaasteet aikuisten lukemisen edistämiseksi
Aikuisten lukemaan innostaminen	eritysryhmiin kuuluvien aikuisten yhteisöllinen lukeminen
Aikuisten lukemaan innostaminen	alueellisenä yhteistyönä toteutettu kirjavinkkaus aikuisille
Asiakaspalvelu	kehitysvammaisten palveleminen
Asiakaspalvelu	asiakaspalvelu verkossa
Asiakaspalvelu	kirjaston asiakaspalvelun arviointi
Asiakaspalvelu	kirjaston tarjoamat lukuvinkit asiakkaille
Asiakaspalvelu	metsien monikäyttöön liittyvien aineistojen ja tietopalvelujen tarjoaminen
Asiakastyytyväisyys	18–35-vuotiaiden tyytyväisyys ja toiveet kirjastotapahtumiin liittyen
Asiakastyytyväisyys	asiakkaiden tyytyväisyys kirjastopalveluihin
Asiakastyytyväisyys	ikäntyneiden asiakkaiden tyytyväisyys kirjaston tiloihin, kokoelmaan, asiakaspalveluun ja itsepalveluautomaatteihin
Asiakastyytyväisyys	asiakkaiden tyytyväisyys kirjaston kokoelmaan ja palveluihin
Asiakastyytyväisyys	asiakkaiden tyytyväisyys musiikkikokoelmaan
Asiakastyytyväisyys	tyytyväisyys kirjastokimpan palveluihin
Asiakastyytyväisyys	yläastelaisten tyytyväisyys kirjastopalveluihin
Asiakastyytyväisyys	kuntaliitosten tuomat muutokset palveluihin
Asiakastyytyväisyys	soittotilan käyttäjien tyytyväisyys palveluun ja tiloihin
Asiakastyytyväisyys	mobiilikirjasto-sovellukseen liittyvä asiakastyytyväisyys
Asiakastyytyväisyys	oppilaiden tyytyväisyys korkeakoulukirjaston kokoelmaan ja palveluihin
Asiakastyytyväisyys	asiakastyytyväisyys uuden kirjaston palveluihin, tiloihin ja asiakaspalveluun
Asiakastyytyväisyys	asiakkaiden tyytyväisyys kirjastopalveluihin
Asiakastyytyväisyys	Lastenkirjainstituutin kirjaston asiakastyytyväisyys ja asiakkaiden toiveet
Asiakastyytyväisyys	asiakkaiden tyytyväisyys digineuvontapalveluihin
Asiakastyytyväisyys	kehitysvammaisten asiakastyytyväisyys ja toiveet
Asiakastyytyväisyys	asiakkaiden tyytyväisyys kirjastopalveluihin
Asiakastyytyväisyys	tyytyväisyys aikakauslehtikokoelmaan ja e-aikakauslehtipalveluihin
Asiakastyytyväisyys	tyytyväisyys sosiaalisen median sisältöihin ja palveluihin
Asiakastyytyväisyys	lastentapahtumissa alle 13-vuotiaiden kanssa vierailleiden täysi-ikäisten tyytyväisyys tapahtumien tuotantoon ja markkinointiin
Asiakastyytyväisyys	lukiolaisten tyytyväisyys palveluihin, kokoelmaan, tiloihin ja tapahtumiin
Asiakastyytyväisyys	asiakastyytyväisyys palveluun ja kokoelmiin
Asiakastyytyväisyys	asiakkaiden tyytyväisyys musiikkiäänitekokoelmaan
Asiakastyytyväisyys	senioreiden tyytyväisyys kirjastopalveluihin
Asiakastyytyväisyys	tyytyväisyys lastenosaston tilamuutoksiin
Asiakastyytyväisyys	tyytyväisyys aikuisten kaunokirjallisuuden osastoon
Asiakastyytyväisyys	13–19-vuotiaiden nuorten tyytyväisyys uuden pääkirjaston nuortenosastoon
Asiakastyytyväisyys	ammattikorkeakoulun englanninkielisissä koulutusohjelmissa opiskelevien ulkomaalaisten tyytyväisyys korkeakoulukirjaston kokoelmaan, palveluihin ja asiakaspalveluun
Asiakastyytyväisyys	asiakkaiden tyytyväisyys ja toiveet kokoelman laajuuteen liittyen
Asiakastyytyväisyys	nuorten asiakastyytyväisyys ja kehitysehdotukset kirjastolle
E-aineistot	e-kirjan tilanne kirjakauppojen näkökulmasta
E-aineistot	e-aineistojen hankinta, markkinointi, tiedottaminen sekä henkilökunnan ja asiakkaiden osaamisen tukeminen koronapandemian aikana

E-aineistot	e-aineistojen käyttö opinnäytetöissä
E-aineistot	asiakkaiden mielipiteet e-aikakauslehdistä ja niiden tulevaisuus kirjastoissa
E-aineistot	e-kirjojen asiakaskäyttö, käyttäjäryhmät ja toiveet
E-aineistot	e-aineistot ja lukulaitteet ja niiden haasteellisuus kirjastoille sekä nykytilan kartoitus
E-aineistot	asiakkaiden mielipiteet e-aineistoista
E-aineistot	e-aineistojen tilanne ja tulevaisuus yleisissä kirjastoissa
E-aineistot	e-kirjan tilanne
E-aineistot	e-aineistojen lukulaitteiden hankinta ja käyttö
E-aineistot	ministeriöiden verkkojulkaisujen kohderyhmät, löydettävyyden ja kehittäminen
Elokuvat	elokuvaklassikkojen kokoelma
Elokuvat	elokuvatapahtumat kirjastossa
Elokuvat	aikuisten osaston DVD-elokuvien kokoelmat ja hankinnat
Hakeutuvat kirjastopalvelut	asiakkaiden toiveet kirjastoauton kokoelmalta
Hakeutuvat kirjastopalvelut	monipalveluautojen aikuisasiakkaiden toiveet ja tarpeet
Hakeutuvat kirjastopalvelut	ikäntyvien asiakkaiden kotipalvelutoiminnan kehittäminen
Hakeutuvat kirjastopalvelut	liikkuvat palvelut aikuisten mediakasvatuksessa
Hakeutuvat kirjastopalvelut	monipalvelukirjastoautoon liittyvät asiakastarpeet
Hakeutuvat kirjastopalvelut	kotipalvelun järjestäminen ja kysyntä
Hakeutuvat kirjastopalvelut	kirjastoautopalvelun merkitys alakouluille ja päiväkodille
Hakeutuvat kirjastopalvelut	monipalvelukirjastoauto ja asiakkaiden toiveet uuteen kirjastoautoon liittyen
Hakeutuvat kirjastopalvelut	asiakastytyväisyys kirjastoauton palveluihin ja kokoelmaan
Hakeutuvat kirjastopalvelut	kotipalvelun tuotteistaminen ja markkinointisuunnitelma
Hakeutuvat kirjastopalvelut	kotipalvelukäytännöt, niiden kehittäminen ja digitalisaation vaikutukset
Henkilöstön osaaminen ja osaamisen kehittäminen	uhka- ja/tai väkivaltatilanteisiin liittyvät koulutukset
Henkilöstön osaaminen ja osaamisen kehittäminen	e-aineistoihin liittyvä osaamisen kehittäminen
Henkilöstön osaaminen ja osaamisen kehittäminen	perehdyttämispöytäkirjojen tuottaminen
Henkilöstön osaaminen ja osaamisen kehittäminen	kirjastoalan täydennyskoulutukset
Henkilöstön osaaminen ja osaamisen kehittäminen	perehdyttäminen ja perehdyttämispöytäkirjojen tuottaminen kirjastolle
Henkilöstön osaaminen ja osaamisen kehittäminen	kirjastotyöntekijöiden mediataidot ja niiden riittävyys
Henkilöstön osaaminen ja osaamisen kehittäminen	kirjaston henkilökunnan osaamiskartoitus
Juridiikka	konsolipelien asema tekijänoikeuslaissa
Juridiikka	e-aineistojen tekijänoikeuslainsäädäntö
Kansainvälisyys	lasten lukemaan innostaminen ja lastenkirjastotyön resurssit Suomen ja Uuden-Seelannin kirjastoissa
Kansainvälisyys	kouluyhteistyö Pohjoismaissa
Kansainvälisyys	Pohjoismaisen yhteistyön kehittäminen
Kansainvälisyys	Japanin kirjastojen nykytilanne, suomalaisten kirjastoammattilaisten mielikuvat japanilaisista kirjastoista ja mielikuvien totuudenmukaisuus
Kansainvälisyys	Suomen ja Kanadan yleisten kirjastojen ja kirjastoammattilaisten yhtäläisyydet ja erot
Kansainvälisyys	ammattikorkeakoulun englanninkielisissä koulutusohjelmissä opiskelevien ulkomaalaisten tyytyväisyys korkeakoulukirjaston kokoelmaan, palveluihin ja asiakaspalveluun
Kirjastojärjestelmät	uuden kirjastojärjestelmän käyttöönotto
Kirjastojärjestelmät	avoimen lähdekoodin kirjastojärjestelmän soveltuvuus kotikirjastokäyttöön
Kirjastojärjestelmät	kirjastonjärjestelmän käyttöönotto
Kirjaston johtaminen	asiakkuuksien johtaminen
Kirjastonkäyttö	kirjastonkäytön opetuksen tuotteistaminen eri asiakasryhmille
Kirjastonkäyttö	opettajien kirjastonkäyttö opetuksessa
Kirjastonkäyttö	kirjastonkäytön tiheys ja suosituimmat kirjastopalvelut

Kirjastonkäyttö	asiakkaiden kirjastonkäytön tavat
Kirjastonkäyttö	kirjaston luokitusjärjestelmän tuntemisen ja kaunokirjallisuuden genreittäin luokittelemisen vaikutukset kirjastonkäyttöön
Kirjastonkäyttö	keski-ikäisten miesten kirjastonkäytön vähyys
Kirjastonkäyttö	35–55-vuotiaiden korkeakoulutettujen työssäkäyvien syyt kirjaston käyttämättömyyteen
Kirjastonkäyttö	ikäntyneiden kirjaston käyttämättömyys
Kirjastonkäyttö	kuntapäätäjien kirjastonkäyttö ja lukutottumukset
Kirjastonkäyttö	kirjastonkäytön ongelmat
Kirjastonkäyttö	selkoaineistojen käyttö
Kirjastonkäyttö	esineiden lainausmahdollisuuden vaikutukset lainauskäyttäytymiseen
Kirjastonkäyttö	kirjaston käyttäjien kartoitus ja palvelujen käyttö
Kirjastonkäyttö	varhaisnuorten ja nuorten kirjastonkäyttö ja toiveet
Kirjastonkäyttö	asiakkaiden kirjastonkäyttötottumukset
Kirjastonkäyttö	verkkopalvelujen vaikutus kirjastonkäyttöön
Kirjastonkäyttö	kotipalvelusenioreiden kirjastonkäyttö ja kiinnostus aineistoihin ja tapahtumiin
Kirjastonkäyttö	yläkoululaisten kirjastonkäyttö ja toiveet
Kirjastonkäyttö	nuorten aikuisten kirjastonkäyttö
Kirjastonkäyttö	elokuvien lainaustottumukset
Kirjastonkäyttö	lapsiperheiden kirjastonkäyttö
Kirjastonkäyttö	omatoimikirjastopalvelun käyttö
Kirjastonkäyttö	keski-ikäisten miesten kirjaston ei-käyttöön vaikuttavat tekijät
Kirjastonkäyttö	kirjastonkäytön opetus alakoululaisille
Kirjastonkäyttö	kirjaston ei-käytön syyt ikääntyneillä
Kirjastonkäyttö	lukiolaisten kirjastonkäyttö
Kirjastonkäyttö	kirjaston ja kirjastoauton käyttötutkimus
Kirjastonkäyttö	senioreiden kirjastoaineistojen ja -palvelujen tuntemus sekä niiden käyttö
Kirjastonkäyttö	asiakkaiden e-aineistojen käyttö tai käyttämättömyys
Kirjastonkäyttö	päiväkotien kirjastokäyntien ja lainausmäärien lisääminen
Kirjastonkäyttö	ammattikorkeakoulun aikuisopiskelijoiden korkeakoulukirjaston käyttö
Kirjastonkäyttö	13–19-vuotiaiden nuorten kirjastonkäytön vertailu vanhassa ja uudessa kirjastoyskikössä
Kirjastonkäyttö	asiakkaiden viestintäinnostus kirjastojen Facebook-tilillä
Kirjastonkäyttö	lukiolaisten koulukirjaston käyttö
Kirjastonkäyttö	nuorten kirjastonkäyttö
Kirjastotalous	sopimusohjausjärjestelmä kirjaston rahoituksen perustana ja sen tuomat hyödyt
Kirjastotilat	asiakkaiden kokemus kirjaston visuaalisesta ilmeestä käytännöllisyyden, selkeyden ja viihtyisyyden kautta
Kirjastotilat	tilasuunnittelun vaikutus viihtyisyyteen
Kirjastotilat	tilasuunnittelu kirjaston muuton yhteydessä
Kirjastotilat	kirjastojen nuorisotilat
Kirjastotilat	asiakkaiden mielipiteet, toiveet ja tarpeet kirjaston remontin suhteen
Kirjastotilat	kirjastotilojen rauhallisuus ja viihtyisyys
Kirjastotilat	tilojen käyttö makerspace-palveluihin
Kirjastotilat	asiakkaiden ja työntekijöiden tilatoiveet uudelta kirjastolta
Kirjastotilat	tilamuutoshanke
Kirjastotilat	lastenosaston tilojen suunnittelu ja uudistus
Kirjastotilat	kirjastoympäristön ja -tilojen arviointi
Kirjastotilat	aineiston esillepanon merkitys asiakkaille kirjastotiloissa
Kirjastotilat	viihtyisyys ja elämyksellisyys kirjastotilassa
Kokoelmatyö	chick lit -kirjallisuuden asema kokoelmapolitiikassa
Kokoelmatyö	punk-kokoelman kehittäminen, arviointi ja hallinta

Kokoelmatyö	kokoelmien ja kokoelmatyön käytäntöjen (hankinta-, valinta- ja poistoperiaatteiden) arviointi sekä erikoistumisvaihtoehtojen kartoitus
Kokoelmatyö	digitaalisten pelien valinta
Kokoelmatyö	aikuisten ruotsin- ja vieraskielisen kertomakirjallisuuskokoelman arviointi
Kokoelmatyö	luokkien 39 ja 69 nollalainojen arviointi
Kokoelmatyö	kokoelman arviointi ja kehittäminen asiakkaiden ja kirjastoammattilaisten näkökulmasta
Kokoelmatyö	aikuisten selkokielisen kokoelman kehittäminen
Kokoelmatyö	keskitetyn valinnan ja kellutuksen käyttöönotto ja vaikutus kokoelmatyöhön
Kokoelmatyö	aineistovarausten vaikutus työhön
Kokoelmatyö	lasten sarjakuvakokoelmien arviointi
Kokoelmatyö	genrejen mukainen hyllyjaottelu ja sen tarpeellisuus
Kokoelmatyö	lasten ja nuorten kertomakirjallisuuden valinta ja hankinta
Kokoelmatyö	englanninkielisen nuorten ja nuorten aikuisten kirjallisuuden hankinta, kriteerit ja lainausmäärä
Kokoelmatyö	pop- ja rock-levykokoelman arviointi
Kokoelmatyö	luokan 86 (kirjallisuustiede) arviointi
Kokoelmatyö	konsolipelien hankinta
Kokoelmatyö	suomenkielisten kokoelmien houkuttelevuus kokoelmatyön näkökulmasta
Kokoelmatyö	musiikkiaänitteiden kokoelman arviointi
Kokoelmatyö	englanninkielisen kaunokirjallisuuden kokoelman arviointi
Kokoelmatyö	aikuistenosaston sarjakuvakokoelman arviointi
Kokoelmatyö	hankintaprosessin kehittäminen
Kokoelmatyö	kokoelman ajantasaistaminen
Kokoelmatyö	DVD-aineistojen hankinta
Kokoelmatyö	kokoelman järjestäminen ja luettelointi sähköiseen muotoon
Kokoelmatyö	avoimien verkkojulkaisujen rajallisen näkyvyyden, kuvailun tai muun aiheuttamat ongelmat ammattikorkeakoulun kokoelmatyöhön
Korkeakouluopiskelijat	korkeakouluopiskelijoiden kiinnostus lukukoiratoimintaan
Korkeakouluopiskelijat	ammattikorkeakoulukirjastojen tärkeimmät palvelut opiskelijoille
Korkeakouluopiskelijat	opiskelijoiden asiointi ja palvelujen käyttö korkeakoulukirjastossa
Korkeakouluopiskelijat	ammattikorkeakoulun opinnäytetöiden lähdeanalyysi
Korkeakouluopiskelijat	ammattikorkeakoulun aikuisopiskelijoiden korkeakoulukirjaston käyttö ja ohjauksen tarve
Korkeakouluopiskelijat	ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden mielipide Seinäjoen korkeakoulukirjaston palveluista
Korkeakouluopiskelijat	opiskelijoiden verkkokirjaston käyttö
Koronavirus	koronaviruksen vaikutus e-aineistojen kysyntään
Koronavirus	pandemiaan reagointi ja kokemukset pandemiasta Suomen, Ruotsin, Norjan ja Tanskan yleisissä kirjastoissa
Käyttäjäkokemus	tietokannan käyttäjäkokemus
Käyttäjäkokemus	nuorten kokemukset kirjastonkäytöstä ja toiveet kirjastoon ja nuorisotiloihin liittyen
Käyttäjäkokemus	kirjastojen digiopastusten käyttäjäkokemus ja toiveet
Käyttäjäkokemus	kirjastoauton käyttäjäkokemus
Käyttäjäkokemus	nuorten käyttäjäkokemus
Käyttäjäkokemus	Finna-hakupalvelun käyttäjäkokemukset
Lastenkirjastotyö	dialogikorttien hyödyntäminen alakouluikäisten mediakasvatuksessa
Lastenkirjastotyö	monilukutaidon ja lukemaan innostamisen tukeminen
Lastenkirjastotyö	0–3-vuotiaiden lasten ja heidän vanhempiansa kirjastoasiakkuus
Lastenkirjastotyö	lukemisessa tukea tarvitsevien alakouluikäisten lukemisen edistäminen ja lapsiasiakkaiden kohtaaminen
Lastenkirjastotyö	satutuntien tila, merkitys ja tulevaisuus
Lastenkirjastotyö	lasten sarjakuvakokoelmien nykytilanne ja tulevaisuus
Lastenkirjastotyö	yhteistyössä toteutettava kirjaston iltapäivätoiminta lapsille
Lastenkirjastotyö	alakouluikäisten poikien lukemisen edistäminen

Lastenkirjastotyö	lasten kertomakirjallisuuden kokoelman kehittäminen
Lastenkirjastotyö	erityistä tukea lukemisessa tarvitsevien alakouluikäisten lukemaan innostaminen
Lastenkirjastotyö	lukudiplomi lasten lukemaan innostamisessa
Lastenkirjastotyö	esikouluikäisten toiminnallinen kirjaston käytön opetus
Lastenkirjastotyö	lasten tutustuttaminen kirjastopalveluihin
Lastenkirjastotyö	alakoululaisten lukemaan innostaminen
Lastenkirjastotyö	lukutaidon tukeminen ja kirjastojen selkokirjallisuuden merkitys kielenkehityksessä
Lastenkirjastotyö	lasten- ja nuortenosaston suunnittelu
Lastenkirjastotyö	koulu yhteistyö
Lastenkirjastotyö	kirjastoautopalvelut päiväkotilaisille ja alakoululaisille
Lastenkirjastotyö	alakoululaisten kirjastonkäytön opetuksen sisällöt
Lastenkirjastotyö	lasten lukemaan innostaminen
Lastenkirjastotyö	kirjaston kokoelmien ja päiväkotien tarpeiden kohtaaminen
Lastenkirjastotyö	eroavaisuudet lukemaan innostamisessa Suomen ja Uuden-Seelannin kirjastoissa sekä lastenkirjastotyön resurssit
Lastenkirjastotyö	lastenosaston tilat
Lastenkirjastotyö	lasten fyysinen ja sosiaalinen turvallisuus kirjastojen sisä- ja piha-alueilla
Lastenkirjastotyö	päiväkotilasten lukuharrastukseen ja kirjastonkäyttöön tutustuttavat kirjastopalvelut
Lastenkirjastotyö	satutuntien tuotteistaminen
Lastenkirjastotyö	lasten mediakasvatukselliset satutuokiot
Lastenkirjastotyö	lastenkirjastotyön monipuolisuus ja kehittyminen
Lastenkirjastotyö	kotimaiset sadut 1960-luvulta lähtien ja satukirjanäyttely
Lastenkirjastotyö	erityislasten palvelut ja niiden kehittäminen
Lastenkirjastotyö	alakoululaisten lukemaan innostaminen
Lastenkirjastotyö	kaksikieliset satutunnit ja niiden toteutus Suomessa ja Pohjoismaissa
Lastenkirjastotyö	alakoululaisten lukemaan innostaminen
Lukudiplomi	lukudiplomin mobiilisovelluksen synty, käyttökokemukset työvälineenä, käytettävyys ja kehittämis ehdotukset
Lukudiplomi	lukudiplomin luominen alakoululaisille
Lukudiplomi	lukudiplomi lukemaan innostamisen menetelmänä
Lukudiplomi	lukudiplomi, siihen liittyvät ilmiöt ja peruskoulun 2. luokan oppilaiden, heidän vanhempiensa ja opettajiensa kokemus lukudiplomin suorittamisesta
Lukudiplomi	yläkoulun lukudiplomin suunnitteluprosessi ja oppilaiden mielipiteet uudesta diplomista
Lukudiplomi	ilmiöpohjaisen lukudiplomin suunnittelu opettajien toiveiden mukaan
Lukudiplomi	digitaalisen lukudiplomin suunnittelu ja opettajien ajatukset digilukudiplomista
Markkinointi ja viestintä	kirjastojen sosiaalisen median hyödyntäminen markkinoinnissa ja viestinnässä
Markkinointi ja viestintä	markkinointiviestinnän kehittäminen
Markkinointi ja viestintä	markkinointisuunnitelman luominen kirjastolle
Markkinointi ja viestintä	tapahtumien markkinoinnin parantaminen ja tapahtumamarkkinoinnin suunnitelman luominen
Markkinointi ja viestintä	erikoiskirjastojen markkinointi
Markkinointi ja viestintä	digipastusten markkinointi
Markkinointi ja viestintä	kirjastojen Facebookin hyödyntäminen, käytön tehostaminen ja vuorovaikutuksen lisääminen asiakkaiden kanssa
Markkinointi ja viestintä	nuorille kohdistettu viestintä
Markkinointi ja viestintä	e-aineistojen markkinointi
Markkinointi ja viestintä	omatoimiaukiolon markkinointi
Markkinointi ja viestintä	asiakasviestintä ja markkinointi ja niiden kehittäminen sekä viestinnän läpimeno ja asiakkaiden tarpeet ja toiveet viestinnän suhteen
Markkinointi ja viestintä	kirjaston sisäinen viestintä
Markkinointi ja viestintä	sosiaalisen median hyödyntäminen markkinoinnissa ja viestinnässä
Markkinointi ja viestintä	asiakkaiden tavoittaminen markkinoinnilla
Markkinointi ja viestintä	aineisto esittelyt kirjastotiloissa

Markkinointi ja viestintä	kirjavinkkauksen markkinointi
Markkinointi ja viestintä	kirjastojen lobbaus
Markkinointi ja viestintä	markkinointisuunnitelman laatiminen palveluille
Markkinointi ja viestintä	blogien hyödyntäminen asiakas- ja markkinointiviestinnässä
Markkinointi ja viestintä	kirjaston tiedotuksen kehittäminen
Markkinointi ja viestintä	kirjaston Facebook-markkinointi ja -viestintä
Markkinointi ja viestintä	sosiaalisen median hyödyntäminen markkinoinnissa ja viestinnässä ja siihen liittyvät asiakkaiden toiveet
Markkinointi ja viestintä	asiakkaan kokemus kokoelman markkinoinnista
Mediakasvatus	aikuisten verkko-opastustoiminnan kartoitus
Mediakasvatus	kirjastoammattilaisten näkemykset mediakasvatuksesta, kirjaston roolista mediakasvattajina ja mielipiteet ulkopuolisten tahojen kirjastolle suuntaamasta mediakasvatusmateriaaleista
Mediakasvatus	dialogikortit tukena alakouluikäisten mediakasvatustyössä
Mediakasvatus	aikuisten mediakasvatus
Mediakasvatus	pelikasvatuksen muodot ja merkitys
Mediakasvatus	kirjastoammattilaisten mediakasvatus- ja ohjaustaidot
Mediakasvatus	mediakasvatukselliset satutuokiot
Mediakasvatus	mediakasvatus digilukudiplomin näkökulmasta
Monikulttuuriset kirjastopalvelut	kirjastojen osallistuminen tai ei-osallistuminen alkuvaiheen kotouttamistyöhön
Monikulttuuriset kirjastopalvelut	monikulttuuristen kirjastopalvelujen tarpeet tietyllä toimialueella
Monikulttuuriset kirjastopalvelut	maahanmuuttajien kirjastonkäyttö ja toiveet kirjastopalveluilta
Monikulttuuriset kirjastopalvelut	maahanmuuttajien kirjastonkäyttö, tarpeet ja toiveet
Monikulttuuriset kirjastopalvelut	maahanmuuttajien opastamisen haasteet ja opastamisen kehittäminen
Monikulttuuriset kirjastopalvelut	maahanmuuttaja- ja monikulttuurisuustyön toimivat käytännöt asiakastyöhön, kirjastopalveluihin ja henkilöstöpolitiikkaan liittyen
Monikulttuuriset kirjastopalvelut	kaksikielisten satutuntien jalkauttamisen suunnitelma
Musiikkipalvelut	punk-kokoelma ja sen keskittäminen omaan hyllyryhmäänsä
Musiikkipalvelut	musiikinopettajien kirjaston musiikkipalvelujen käyttö ammatillisiin tarkoituksiin sekä tietoisuus ja tyytyväisyys palveluihin
Musiikkipalvelut	äänitekokoelman sisältö, laatu ja käyttö
Musiikkipalvelut	kirjaston soittotilat
Musiikkipalvelut	CD-kokoelmat, niiden lainaus, niihin liittyvät toiveet ja asiakkaiden yleiset musiikinkulutus-tottumukset
Musiikkipalvelut	pop ja rock-levyjen kokoelman kartoitus
Musiikkipalvelut	yhdistysten suhtautuminen musiikki- ja mediaosaston aineistoon ja palveluihin sekä yhteistyöhön
Musiikkipalvelut	musiikkiaänitekokoelman koko, painopisteet ja suosituimmat aineistot
Musiikkipalvelut	musiikkikirjastojen sosiaalisen median hyödyntäminen ja musiikkikirjastoammattilaisten aiheeseen liittyvä osaaminen
Muu, mikä?	ikäjaottelun vaikutus aikuisten halukkuuteen lainata nuorten aikuisten kirjallisuutta
Muu, mikä?	ammattikorkeakoulukirjastolaisten ammatti-identiteetti ja AMK-kirjastopäivien merkitys
Muu, mikä?	kirjastojen oheistoiminta ja sen merkitys
Muu, mikä?	kirjastojen liitosprosessi kuntaliitoksessa
Muu, mikä?	Yleisten kirjastojen neuvoston strategiaan 2011–2016 suhtautuminen ja strategian toteuttaminen kirjastoissa
Muu, mikä?	10–20-vuotiaiden fanifiktio harrastajien suhde kirjastoon
Muu, mikä?	ikäntyneiden huomioiminen kirjastopalvelujen toteutuksessa
Muu, mikä?	laatusuosituksen toteuttaminen kirjastossa
Muu, mikä?	tieteellisten kirjastojen kaukopalveluyhteistyön mahdollisuudet
Muu, mikä?	kirjastokimpan yhteistyön vaikutus henkilökunnan työhön
Muu, mikä?	sarjakuvien historia, klassikot, arvo ja tuntemus
Muu, mikä?	kuntaliitosten vaikutukset kirjastopalveluihin

Muu, mikä?	ammattikorkeakoulun opinnäytetöissä käytettyjen lähteiden vertailu korkeakoulukirjaston kokoelmaan
Muu, mikä?	aikuisten selkokirjallisuus
Muu, mikä?	esineet kirjastoaineistona
Muu, mikä?	kirjastoalan AMK-opintojen ja täydennyskoulutuksen sisältöjen kohtaaminen
Muu, mikä?	ei-käyttäjien mielipiteet Lastenkirjainstituutista ja sen kirjastosta
Muu, mikä?	ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöiden lähdeanalyysi
Muu, mikä?	kehitysvammaiset kirjastoasiakkaina ja heille suunnatut aineistot, tapahtumat ja muut palvelut
Muu, mikä?	makerspace-palvelut (paja- ja verstastoiminnot), asiakkaiden käyttö, tarpeet ja toiveet
Muu, mikä?	kokoelman kellutus, käyttöönotto ja sen tuomat muutokset sekä käyttöönoton helpottaminen
Muu, mikä?	kirjastossa työskentelevien koulutustaustan vaikutus ammatilliseen identiteettiin ja mielipiteet kirjastoalan koulutuksesta
Muu, mikä?	aikuistenosaston sarjakuvakokoelma asiakkaiden ja kirjaston näkökulmasta
Muu, mikä?	ikäntyneiden kirjastopalveluiden kehittäminen
Muu, mikä?	maakuntakirjastojen kaukopalvelun tilanne ja tulevaisuus
Muu, mikä?	tutkimuskartoitus, bibliografia sekä hanke- ja tilastokatsaus tarkoin rajatusta aiheesta
Muu, mikä?	asiakkaiden kaunokirjalliset mieltymykset
Muu, mikä?	Pyhäjoen kirjaston syntyvaiheet ja historia
Muu, mikä?	kirjastojen asettamat henkilöstön ulkoasuun liittyvät ohjeistukset ja käytännöt
Muu, mikä?	potilaskirjaston toiminnan kehittäminen
Muu, mikä?	antikvariaatit ja niiden erot ja yhtäläisyydet kirjastoihin
Muu, mikä?	vapaaehtois- ja kansalaistoiminnan mahdollistaminen kirjastoissa ja siihen liittyvät tulevaisuudennäkymät
Muu, mikä?	kunnan tietojohdaminen
Muu, mikä?	korkeakouluopiskelijoille suunnatun lukukoiratoiminnan mahdollisuudet
Muu, mikä?	tunteita käsittelevien lastenkirjojen verkkonäyttely (kohderyhmänä kasvatusalan ammattilaiset, vanhemmat ja isovanhemmat)
Nuortenkirjastotyö	selvitys toisen asteen opiskelijoiden lukutottumuksista ja kirjallisuusmieltymyksistä kirjavinikkauspaketin toteuttamista varten
Nuortenkirjastotyö	fanifiktio harrastajien huomioiminen kirjastotyössä
Nuortenkirjastotyö	16–19-vuotiaiden toiveet kirjastopalveluilta
Nuortenkirjastotyö	nuorten peruskoulussa saama tiedonhankinnan ja kirjastonkäytön opetus
Nuortenkirjastotyö	yläastelaisten mielipiteet ja toiveet kirjastoon liittyen
Nuortenkirjastotyö	nuorten aikuisten kirjallisuuden luokitus ja sijoittaminen kirjastoissa
Nuortenkirjastotyö	nuorille suunnattujen kirjastopalvelujen ja nuorisotilan kehittäminen
Nuortenkirjastotyö	yläasteikäisten kirjastonkäytön opetus pelillistämällä
Nuortenkirjastotyö	selvitys varhaisnuorten ja nuorten kirjastonkäytöstä ja palvelujen kehittämisestä
Nuortenkirjastotyö	nuorten kertomakirjallisuuden kokoelman kehittäminen
Nuortenkirjastotyö	kirjastoyhteistyö yläkoulussa
Nuortenkirjastotyö	yläkoululaisten kirjastonkäyttö ja palvelujen kehittämistarpeet
Nuortenkirjastotyö	nuorten ja nuorten aikuisten englanninkielisen kirjallisuuden kysyntä
Nuortenkirjastotyö	lukutaidon tukeminen ja kirjastojen selkokirjallisuuden merkitys kielenkehityksessä
Nuortenkirjastotyö	nuorten aikuisten lukemaan innostaminen
Nuortenkirjastotyö	nuorten aikuisten mielipiteet kirjastopalveluista
Nuortenkirjastotyö	lasten- ja nuortenosaston suunnittelu
Nuortenkirjastotyö	koulu yhteistyö
Nuortenkirjastotyö	kirjastopalvelut lukiolaisille äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tueksi
Nuortenkirjastotyö	lukiolaisten käyttäjätutkimus
Nuortenkirjastotyö	nuorten osallisuus
Nuortenkirjastotyö	nuorten kirjastonkäytön vertailu uusissa ja vanhoissa kirjastotiloissa
Nuortenkirjastotyö	lukioiden koulukirjastot ja niiden kokoelmien ajantasaisuus

Nuortenkirjastotyö	nuorten kirjastonkäytön- ja tiedonhaunopetus
Nuortenkirjastotyö	lukudiplomi yläasteikäisille
Nuortenkirjastotyö	lukiolaisten koulukirjaston käyttö ja mielipiteet koulukirjastosta
Nuortenkirjastotyö	12–17-vuotiaiden mielipiteet kirjaston palveluista, kokoelmasta ja lasten- ja nuortenosastosta
Näkyvyys	kirjastot lehdistössä
Näkyvyys	e-aineistojen näkyvyys
Omatoimikirjastot	omatoimikirjaston vaikutus asiakkaisiin ja henkilökuntaan
Omatoimikirjastot	kartoitus asiakkaiden toiveista omatoimikirjastopalvelun aloittamiseen liittyen
Omatoimikirjastot	omatoimikirjastopalvelujen markkinoinnissa huomioon otettavat asiat
Omatoimikirjastot	omatoimen käyttöönoton vaikutus asiakkaisiin sekä henkilökuntaan ja heidän työruutiineihinsa
Palvelumuotoilu	palvelumuotoilun onnistuminen asiakkaan näkökulmasta
Palvelumuotoilu	palvelumuotoilun hyödyntäminen tilasuunnittelussa
Palvelumuotoilu	lapsiperheiden osallistaminen uuden lasten- ja nuortenosaston suunnitteluun
Palvelumuotoilu	yhdistysten osallistaminen
Palvelumuotoilu	käyttäjälähtöinen kirjastotilojen suunnittelu
Palvelumuotoilu	nuorten osallistaminen kirjastotilojen ja -toiminnan suunnittelussa
Palvelumuotoilu	asiakasraatitoiminnan järjestäminen ja toimivat käytänteet sekä haasteet yleisissä kirjastoissa
Palvelumuotoilu	osallistaminen kirjastoissa ja osallistavien menetelmien testaaminen
Palvelumuotoilu	asiakkaiden osallistaminen uuden kirjaston suunnitteluun
Palvelumuotoilu	ikäntyneiden asiakasraadien perustaminen
Palvelumuotoilu	nuorten osallistaminen kirjastopalvelujen kehittämisessä ja vertaisohjaajatoiminta
Pelit ja pelaaminen	pelillistäminen mediakasvatuksessa sekä pelien ja pelaamisen yhteys pelillistämiseen
Pelit ja pelaaminen	pelipalvelujen kehittäminen
Pelit ja pelaaminen	digitaalisen pelaamisen asema eli tarjonta, kohderyhmät ja käytännöt kirjastoissa
Pelit ja pelaaminen	pelipalvelujen kartoitus ja tulevaisuudennäkymät
Pelit ja pelaaminen	pelikasvatuksen näkyminen ja tulevaisuudennäkymät kirjastoissa
Pelit ja pelaaminen	kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetus nuorille pakohuonepelin avulla
Pelit ja pelaaminen	konsolipelien käyttö ja pelitapahtumat, niihin liittyvät toiveet sekä asiakkaiden tietoisuus niiden olemassaolosta
Pelit ja pelaaminen	konsolipelikokeemat ja konsolipelien lainausoikeus
Pelit ja pelaaminen	peleihin liittyvä tapahtuma
Pelit ja pelaaminen	tarinallinen pakopeli heikosti lukeville nuorille aikuisille
Perhekirjastotyö	kirjasto- ja neuvolapalvelujen yhteistyön tilanne
Perhekirjastotyö	voimaannuttava lastenkirjallisuus perhetyössä ja perhetyöntekijöiden kirjastopalvelujen hyödyntäminen
Perhekirjastotyö	varhaisen asiakkuuden vaiheessa olevien tavoittaminen neuvolapalvelujen kautta
Rekrytointi	bodymodifikaatioiden vaikutus yleisten kirjastojen rekrytoinnissa
Rekrytointi	tradenomikoulutuksen merkitys kirjastoalan rekrytoinnissa
Saavutettavuus ja esteettömyys	ikäntyneiden huomiointi saavutettavuuden ja esteettömyyden kannalta
Saavutettavuus ja esteettömyys	aikuisten selkokirjallisuuden saavutettavuus kirjastotilassa ja -tietokannassa
Saavutettavuus ja esteettömyys	saavutettavuuden toteutuminen lukemisessa tukea tarvitsevien lasten kohdalla
Saavutettavuus ja esteettömyys	yleisölle avoimien tilojen esteettömyyskartoitus liikunta- ja toimintarajoitteiset asiakkaat huomioiden
Saavutettavuus ja esteettömyys	palvelujen saavutettavuus ja esteettömyys ikäntyneiden näkökulmasta
Saavutettavuus ja esteettömyys	kirjastopalvelut kuulovammaisten näkökulmasta
Saavutettavuus ja esteettömyys	saavutettavat kirjastopalvelut erityislapsille
Saavutettavuus ja esteettömyys	verkkopalvelujen saavutettavuus ja Finna-hakupalvelun saavutettavuusarviointi
Sanataide	sanataiteen hyödyntäminen ja sen merkitys kirjastotyössä sekä sanataiteen hyödyntämiseen käytettävissä olevat resurssit
Sanataide	sanataideohjaustoiminnan tuotteistaminen ja tarjoaminen kirjastoille ja kouluille

Tapahtumatuotanto	asiakkaita ja ei-käyttäjiä kiinnostavat tapahtumat
Tapahtumatuotanto	lukupiirin ohjaaminen ja asiakkaiden lukupiirissä käymisen syyt
Tapahtumatuotanto	pelipäivän toteuttaminen kaikenikäisille
Tapahtumatuotanto	aineistonäyttelyiden merkitys asiakkaille ja niiden suunnittelu ja toteutus
Tapahtumatuotanto	asiakkaiden mielipiteet lukupiireistä ja lukupiiriin osallistumisen tai ei-osallistumisen syyt
Tapahtumatuotanto	asiakkaiden elokuvatapahtumatoiveet
Tapahtumatuotanto	nukketeatteritoiminta kirjastoissa ja tulevaisuuden mahdollisuudet
Tapahtumatuotanto	lukutaitoa tukeva toiminta 16–35-vuotiaille heikosti lukeville
Tapahtumatuotanto	aikamatkat tapahtumana kirjastossa
Tapahtumatuotanto	vinikkaustiimin toiminnan suunnittelu ja kirjavinkkauksen kehittäminen
Tiedonhankinta	ammattikorkeakoulun opettajien tiedonhankinnan kanavat, tiedonlähteet ja tiedonhankinnan juonteen toteutuminen sekä korkeakoulukirjaston rooli tiedonhankinnassa
Tiedonhankinta	ammattikorkeakoulun liiketalouden yksikön TKI-projektipäälliköiden tiedonhankinnan reitit ja -tarpeet sekä ammattikorkeakoulukirjaston palvelujen hyödyntäminen
Tiedonhankinta	lukio-opiskelijoiden tiedonhankintataitojen ja tiedonhankintakanavien kartoitus
Tiedonhankinta	muutokset asiakkaiden tiedontarpeissa Kysy kirjastonhoitajalta -palvelussa
Tiedonhankinta	fiktiokirjailijoiden taustatyön tiedonhankinta
Tiedonhankinta	lasten tiedonhankinta
Tiedonhankinta	Asperger-henkilöiden omaan oireyhtymään liittyvät tiedonhankintataidot ja tiedonhankintakäyttäytyminen
Tiedonhankinta	seksuaalivähemmistöjen omaan identiteettiinsä liittyvä tiedonhankinta
Tiedonhankinta	ammattikorkeakouluopiskelijoiden tiedonhankinta ja kirjaston tiedonhankintaklinikan vaikutus lähteiden käyttöön
Tiedonhankinta	viestintäyksikön ammatillinen tiedonhankinta
Tiedonhankinta	kaunokirjallisuuden harrastajien lukusuositusten etsiminen
Tiedonhankinta	opiskelijoiden tiedonhaun opetuksen merkitys ammattioppilaitoskirjastoissa
Tiedonhankinta	ammattikorkeakoulukirjaston antaman tiedonhaun opetuksen vaikutus ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluun
Tiedonhankinta	tiedonhankintataitojen opetus nuorille
Tiedonhankinta	tiedonhaun opetus nuorille
Tiedonhankinta	kirjastoammattilaisten ja asiakkaiden tiedonhankinta metsien monikäytöstä
Tietokannat	työntekijöiden näkemykset RITVA-tietokannasta
Tietokannat	viitetietokannan suunnittelu ja toteutus Muumi-aiheiseen aineistoon liittyen
Tietokannat	sukupuolen moninaisuuteen liittyvää aineistoa koskevan viitetietokannan suunnittelu ja toteutus
Tietokannat	asiakaspalvelun tietämyskanta
Tunnettuus	kirjastokimpan palvelujen tunnettuus
Tunnettuus	kirjastojen tunnettuus kuntapäätäjien keskuudessa
Tunnettuus	kirjaston tarjoamien palvelujen tunnettuus
Tunnettuus	erikoiskirjastojen palvelujen tunnettuus, siihen vaikuttavat tekijät ja tunnettuuden kehittäminen
Tunnettuus	tietokannan tunnettuus
Tunnettuus	digiopastusten tunnettuus
Tunnettuus	Lastenkirjainstituutin ja sen kirjaston palvelujen tunnettuus
Tunnettuus	aikuisten kirjavinkkaustoiminnan tunnettuus aikuisten keskuudessa
Tunnettuus	Siirtolaisinstituutin Pohjanmaan aluekeskuksen tietopalvelujen tunnettuuden parantaminen
Työolosuhteet kirjastoissa	asiakasväkivalta
Työolosuhteet kirjastoissa	työhyvinvointi ja työssä jaksaminen sekä työssä jaksamista tukevat voimavarat
Vaikutus ja vaikuttavuus	lukukampanjan vaikutus erityistä tukea lukemisessa tarvitseviin lapsiin
Vaikutus ja vaikuttavuus	soittotilan vaikuttavuus
Vaikutus ja vaikuttavuus	yhteisöllisen lukemisen vaikutus hyvinvointiin
Vaikutus ja vaikuttavuus	ammattikorkeakoulukirjaston vaikutus ja merkitys opiskeluihin
Vaikutus ja vaikuttavuus	kirjaston vaikutus kaupunkilaisten elämään

Vaikutus ja vaikuttavuus	digineuvontapalvelun vaikuttavuuden arviointi
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	käytettävyysanalyysi näytelmät.fi-sivustosta
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	kirjastojen mobiilisovellukset
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	varausten tekemiseen vaikuttavat tekijät verkkokirjastossa ja varausten määrän muutos
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	digiopastus
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	lukudiplomin mobiilisovellus
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	digineuvontapalvelut
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	verkkokirjastopalvelun vastaanotto asiakkaiden näkökulmasta
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	sosiaalisen median verkkopalvelut ja verkkokirjaston käytön opetus
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	e-aineistojen löydettävyys ja Ellibs-e-kirjastopalvelun käytettävyys
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	sosiaalinen media viestinnässä
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	NUBB-verkkosivusto ja kirjabloggaajien aikaansaama lukemaan innostaminen nuorten aikuisten keskuudessa
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	näyttelytoiminta verkossa
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	sosiaalinen media kirjastotyössä
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	Kysy kirjastonhoitajalta-palvelun lasten- ja nuortenkirjallisuutta koskevat kysymykset sekä niiden kysyjien kartoitus
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	digitaalisuuden hyödyntäminen alakoululaisten kirjastonkäytön opetuksessa
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	verkkosivujen informaatioarkkitehtuuri ja käytettävyys eri laitteilla
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	kirjastojen verkkosivustojen käytettävyys, visuaalisuus ja sosiaalinen media
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	kaukopalvelun toiminta verkossa
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	sosiaalisen median palveluiden hyödyntämisen nykytilanteen kartoitus
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	kirjastoaiheiset blogit, niiden tyypit, kirjoitusaktiivisuus ja lukijoiden kommentointiaktiivisuus
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	kirjasto sosiaalisessa mediassa
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	verkkosivusto koululaisille kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetukseen
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	verkkokirjaston käyttö
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	Finna-hakupalvelun saavutettavuus
Verkkopalvelut ja mobiilisovellukset	digitaalinen lukudiplomi
Vieraskieliset aineistot	aikuisten ruotsin- ja vieraskielisen kertomakirjallisuuden tila kirjastossa
Vieraskieliset aineistot	englanninkielinen kirjallisuus
Vieraskieliset aineistot	englanninkielinen kaunokirjallisuuden kokoelma
Vihreä kirjasto	ekologiseen kestävyys suhtautuminen, sen vaikutus työn merkityksellisyyteen ja kirjastokimpan laajuinen ympäristötyö
Vihreä kirjasto	lastenosaston uudistus kierrätyskalusteilla
Yhteistyö	pienien kuntien yleisten kirjastojen ja vapaa-aikapalvelujen tekemä yhteistyö
Yhteistyö	kirjastot ja koulut
Yhteistyö	ammattikorkeakoulukirjasto ja ammattikorkeakoulu
Yhteistyö	korkeakoulukirjastot
Yhteistyö	kirjastokimpan kirjastot
Yhteistyö	kirjastokimppa

Yhteistyö	kirjasto ja koulu
Yhteistyö	kirjastot, varhaiskasvatus ja koulut
Yhteistyö	kirjasto ja neuvola
Yhteistyö	kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden moniammatillinen yhteistyö
Yhteistyö	kirjastot ja vapaa-aikapalvelut
Yhteistyö	kirjasto ja mahdolliset iltapäivätoiminnan järjestäjät
Yhteistyö	kirjasto ja ikääntyneiden tuetun asumisen yksikkö
Yhteistyö	kirjaston ja yläkoulun yhteistyön keinot, toimintamenetelmät ja kehittäminen sekä uuden opetussuunnitelman vaikutus
Yhteistyö	kirjasto ja alakoulu
Yhteistyö	kirjasto ja päivähoito
Yhteistyö	kirjaston ja päiväkodin yhteistyön nykytilanne, kehittämistarpeet ja -toiveet
Yhteistyö	kirjasto ja koulu
Yhteistyö	kirjastojen ja koulujen lukutaidon edistäminen Pohjoismaissa
Yhteistyö	pohjoismaainen yhteistyö nuorten aikuisten lukemaan innostamisessa
Yhteistyö	kirjaston ja peruskoulun yhteistyön tilanne, niiden henkilökunnan toiveet yhteistyöstä, opetussuunnitelman huomioiminen yhteistyössä ja yhteistyösopimuksen tarve
Yhteistyö	kirjasto, päiväkotiki ja koulu
Yhteistyö	kirjasto ja lukio
Yhteistyö	kirjasto, yritykset ja yhdistykset
Yhteistyö	alueellinen kirjastojen välinen yhteistyö
Yhteistyö	kirjasto ja alakoulu
Yhteistyö	koulukirjaston ja koulun yhteistyön ongelmatekijät ja yhteistyön kehittäminen
Yhteistyö	kirjaston ja päiväkodin kirjakassiyhteistyö
Yhteistyö	kirjastot, sosiaalitoimi ja perhekeskus
Yhteistyö	yhteistyösuunnitelmapohja kirjastolle, peruskoululle ja lukiolle
Yhteistyö	ammattioppilaitoskirjastot ja yleiset kirjastot
Yhteistyö	kirjastot ja monikulttuuriset toimijat
Yhteistyö	koulukirjastot ja yleiset kirjastot
Yhteistyö	kirjasto ja koulu
Yhteistyö	kirjastot ja antikvariaatit
Yhteistyö	kirjasto ja alakoulu
Yhteistyö	kirjastot, varhaiskasvatus ja vapaaehtoiset
Yhteistyö	kirjasto ja neuvolapalvelut
Yhteistyö	kirjasto ja alakoulut